

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Sausis — January 29, 1964

12 Nr.

ILIUSTRUOTOS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TUŠTUMA PIETŲ VANDENYNE

ROBERTO F. KENNEDY KELIONĖ Į INDONEZIJĄ IŠRYŠKINO POLITINĮ CHAOSĄ PIETINIUSE VANDENYNUOSE, KUR PASITRAUKUS D. BRITANIJAI IR PRANCŪZIJAI, SUSIDARĖ POLITINĖ TUŠTUMA Į KURIĄ DABAR DAIROSI KINAI, SOVIETAI, PRANCŪZAI IR JAPONAI.

Vytautas Meškauskas

Naujasis Laivyno Sekretorius Paul Nitze, kalbėdamas jūrų karininkams š.m. sausio 9 d. tarp kitko pareiškė: "Indijos vandenyne susidarė jėgos tuštuma (There is a power vacuum in the Indian Ocean)... Mes esame veržiami apsispręsti, ar mums vertėtų ir būtų galima ten įsigyti bazes, kad parėmus nuolatini ar laikiną karinių pajėgų pasitvirtinimą į tą sritį". Iš tikro, sukilimas Zanzibare ir eilė kitų naujų Afrikos valstybių Indijos vandenyne pakraštyje parodė, kad ten padėtis yra nenusistovėjusi ir palyginti su mažom pajėgom galima kurti laiką kontroliuoti didelę teritorijos dalį. Komunistų įsigalėjimas Zanzibare tačiau parodė, kad JAV bus jau per ilgai galvojusios "ar vertėtų ir būtų galima"...

Dar ryškiau negu Nitze pareiškimas, būklę nušvietė skubus generalinio prokuroro Roberto F. Kennedy pasiuntimas į pietinę Ramiojo Vandenyno dalį. Kaip žinia, ten Indonezijos prezidentas Sukarno nori skubiai užimti visą tą tuštumą, kurią paliko iš ten pasitraukę olandai ir iš dalies britai. Jo valstybė -- Indonezija, -- skaičiais vertinant, atrodo esanti labai įspūdinga. Ji turi apie 100 milijonų gyventojų, kurių pusė gyvena Javos saloje, o kiti yra išsimėtę po 3,000 salų, salelių. Daugumos jų dirvožemis yra labai derlingas, ten yra naftos, gumos, mineralų...

Tvarka tačiau ten nelabai pavydėtina. Vienas mažas, bet labai būdingas pavyzdys. Pašto ženklas Indonezijos sostinėje Jakartoje siūloma nusipirkti prie pašto įstaigų durų už kiek padidintą kainą. Užėjus į pačią įstaigą paaiškėja, kad ten ženklių tiek, kiek nori, negali gauti. Girdi, jie išparduoti. Tai labai vaizdžiai parodo Indonezijos administracijos supuvimą. Prezidentas kraštą visą laiką laiko įtampos, grasindamas užimti kaimynų žemes. Vidaus politikoje jis

laviruoja tarp komunistų partijos (2 milijonai narių) ir kariuomenės, kuriai ginklus jis gavo kreditais iš Sovietų Sąjungos. Daugumą išlaidų padengia iš pašalpos, jam duodamos Washingtono administracijos.

Užsienio politikoje jis laviruoja tarp Maskvos ir Pekino, Maskvos ir Washingtono, Pekino ir Washingtono. Beje, prezidento Sukarno, kuris save tam postui išsirinko iki gyvos galvos, mėgiamiausias laisvalaikio užsiėmimas yra kišenų vagiavimas -- jis traukia pinigines iš savo svečių ir draugų.

JAV remia Sukarno, nes tiki, kad Indonezija bus pakankamai galinga, kad ateityje atrėmus Raudonosios Kinijos grėsmę, britai, kurie dar turi bazę Singapure, židri į tai skeptiškai ir galvoja, kad praktiškiau būtų šalia Indonezijos turėti dar kitą valstybę, kuri apimtų Malajos pusiasalį, jį sėkmingai apgintų nuo komunistinių partizanų, ir kai kurias buvusias britų teritorijas toliau į rytus Borneo saloje. Didesnė Borneo dalis tačiau priklauso Indonezijai ir Sukarno pradėjo partizaninę kovą, kad įsigalėtų visoje didžiulėje, džiunglėmis apaugusioje saloje. Britai į tai atsakė kariuomenės padidėjimu tose srityse. Indonezijos kariuomenė yra tokios pat vertės, kaip ir likusi administracija. Kol kas rimtos pajėgos ji nesudaro. Tačiau į tas kovas ilgai gali įsitraukti kitos pajėgos ir jos gali tuo būdu išsivystyti į platesnio masto karą.

Robert F. Kennedy prieš porą metų jau viešėjo Indonezijoje. Po tos viešnagės JAV privertė Olandiją atiduoti jos dar valdomą Naujosios Gvinėjos dalį Sukarno imperijai, neatsižvelgiant į teisę ir gyventojų (laikinių papuasių) norus. Dabar R. F. K. įkalbėjo Sukarno, greičiau siai grasindamas nutraukti pašalpą (JAV jam iki šiol yra da-

vusios netoli 700 milijonų dolerių), sudaryti paliaubas ir dėl Borneo dalies, kuri įeina į naują "Malaysia" valstybę, kalbėtis prie derybų stalo. Tačiau išlydėjęs Kennedy, Sukarno pareiškė, kad jis savo užmačių neatsisako. Iš ten Kennedy nuskrido į Londoną, kad įkalbėtų britų vyriausybę būti kiek nuolankesne Sukarno norams.

Amerikiečių akimis žiūrint, sunku suprasti kodėl visos teritorijos: Malaja, Indonezija ir net Filipinai negalėtų sudaryti federacijos -- "Maphilindo" -- kuri atneštų tvarkos, pastovumo ir gerbimo visai tai pasaulio sričiai. Tačiau kas aišku Amerikoje, neišku kitose pasaulio dalyse. Europiečiams pasitraukus iš Afrikos, ten prasidėjo skaldymo procesas. Pats procesas vyksta net Indijoje, kuri britams pasitraukus iki šiol subėgė įsilaikyti politinę vienybę. Tačiau manoma, kad 74 metų sulaukusiam Nehru mirus, tas procesas pagreitėsia ir Indija gali suskilti net į keturiolika valstybių, (pagal pagrindines kalbas).

Reikia pastebėti, kad nujaudamas tokią būklę, de Gaulle dar 1944 metais siūlė D. Britanijai kolonijas tvarkyti kartu. Tačiau Churchillis tą pasiūlymą atmetė, norėdamas glaudesnių ryšių su JAV, kurios buvo prieš bet kokią kolonializmą. Vėliau, jau susikūrus NATO de Gaulle siūlė pasaulio valdymui sudaryti "troiką" iš JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos. Tačiau ir tas jo pasiūlymas buvo atmetamas.

Jo dabartinis bandymas užmegzti santykius su Raudonąja Kinija ir tuo būdu diplomatinėmis priemonėmis gauti naudos iš prasidėjusios kovos dėl tuštumos toje pasaulio šalyje, yra logiška iš susidariusios padėties išvada. Jis dar kitko yra įsitikinęs, kad JAV ginklu negali išgelbėti pietinio Viet-Namo, nes juo daugiau karių JAV siųs į tą pasaulio dalį, juo daugiau Kinija siųs savo partizanų, o karui su pačia Raudonąja Kinija JAV negali pasiryžti.

Šalia Prancūzijos yra dar vienas varžovas toje pasaulio dalyje. Tai Japonija, kol kas JAV sąjungininkė. JAV politika, artimesnė JAV politikos neturėjimas ir savo pajėgumo neišnaudojimas, verčia ir Japoniją pradėti nepriklausomą nuo Washingtono politiką. Sunku patikėti, kad praėjusį savaitgalį nusikubėjęs į Tokio Valstybės Sekretorius Dean Rusk galėtų ją įkalbėti ir toliau pasitenkinti JAV satelito vaidmeniu.

* CONGO VYRIAUSYBĖ TVIRTINA turinti įrodymus, kad sukilimai ir riaušės toje valstybėje vyksta Raud. Kinijos vyriausybės remiam. Nukentėjusių tarpe pirmoje eilėje randasi misionieriai, jų šeimų nariai ir kiti pagelbininkai. JT helikopteriai bando išgelbėti dar neišdujytus baltuosius.

Naujasis Lituanistikos Instituto prezidentas dr. Jonas Balys su Instituto Iždo Tarybos nariais Chicagoje įvykusiame posėdyje, kuriame buvo svarstyta išleisti Instituto mokslinį lituanistikos metraštį. Sutarta, kad tarybos pirmininkas A. Baliūnas parūpins lėšų, o dr. J. Balys knygos turinį. Be to svarstyta išleisti dviem kalbom informacinį Lituanistikos Instituto leidinį. Instituto organizacijai ir jos tikslams paaiškinti. Nuotraukoje iš kairės stovi: K. A. Girvilas, dr. K. Šidlauskas, Instituto prezidentas dr. J. Balys, A. Baliūnas, A. Semėnas ir J. Dainauskas.

GAISRAI IR ŽUDYNĖS PAKISTANE

V. ŠLIUPAS

Dacca, Rytų Pakistanas

MEGAME ŠALIA PASIDĖJE ŠAUTUVĄ...

Gruodžio 27 dieną Srinagar mieste, iš garsiosios Hazratbal šventovės dingę musulmonų relikvija -- pranašo Mahomedo plaukas. Kadangi vagystė įvyko Indijos užimtame Kashmire, musulmonai (pakistaniečiai) kaltę suvertė hindusams (indams). Verkdamos ir raudodamos prarastos relikvijos, tūkstantinės masės ėmė demonstruoti.

Iš pradžių Indijos valdžia toleravo tas eisenas, bet kai jų metu žuvo keli žmonės, policija uždraudė tolimesnes demonstracijas. Tačiau jų plėtimasi nebebuvo galima sulaikyti. Neilgai trukus, iš Kashmiro jos persimetė į Rytų Pakistaną, į Khulnos miestą, kur musulmonai ėmė deginti hindusų namus ir žudyti pavienius žmones. Indijos spauda, žinoma, labai išgarsino šiuos įvykius ir netruko nei 5 dienų, kai 4 milijonus gyventojų turinčioje Calcuttoje, visos Indijos bedarbių ir chulganų centre, išsiveržė ten gyvenančių musulmonų neapykanta. Jų namai buvo deginami, šventovės draskomos, žmonės žudomi. Taip minia siautė keletą dienų bei naktų, kol pagaliau iškviesta kariuomenė, vartodama brutalią jėgą ir ginklus, suvaldė įsisiubavusią masę. Visame Calcuttos mieste buvo paskelbtas karo stovis, nes viena policija nepajėgė tvarkos palaikyti.

Indijos valdžia, neturėdama kur sutalpinti vandalizmo nukriaustųjų musulmonų, ėmė juos tūkstančiais tremti į Rytinį Pakistaną. Čia prisijusių pabėgėlių, žinoma, skleidė gandus apie indų žiaurumus, kol pagaliau žmonės buvo uždegti naujais keršto jausmais.

Ir taip šio mėnesio pradžio-

je Rytų Pakistane pasikartojo tas, kas kartį buvo sulaukyta Indijoje -- prasidėjo masiniai hindusų persekiojimai. Žiaurumo aistra apėmė mases ir visas kraštas paskendo gaisruose. Ypač kaimuose, kur žmonės iki šiol artimai bendravo savo kasdieniniame gyvenime, kaimynai pradėjo žudyti kaimynus, savintis jų turtą, suvedinėti asmenines sąskaitas. Kerštas persimetė ir į miestus. Narajganj uoste (apie 12 mylių į pietus nuo Daccos), sausio 12-14 dienomis įvyko žiaurios skerdynės, fabriky bei namų deginimai ir vandalizmas. Policija liko bėgėję masių neapykantai suvaldyti ir skubiai šaukėsi kariuomenės pagalbos.

Kalbėjau su vienu amerikiečiu, kuris sausio 13 dienos naktį atskrido į Daccą. Jis pasakojo, kad savo akimis matęs, kaip kiekvienas miestelis ir kaimas skendo dūmuose, ir iš lėktuvo atrodė lyg visas kraštas būtų paskendęs liepsnose. Nenuostabu kad taip buvo, nes Rytų Pakistane, tarp 50 milijonų gyventojų, yra dar apie 9 milijonai hindusų, kurių dauguma tą naktį praleido baimės ir teroro apimti.

Jau nuo pat sausio 8 dienos mes ėmėme just, kad Dacchoje sėdime ant paroko statinės. Žmonėse vyraavo baimė ir nuėjimas artėjančios audros. Visi gerai matė, kad neapykanta augo, plėtėsi, kad buvo laukiama artėjančios keršto valandos. Daccos laikraščiai ragino pakistaniečius laikytis santūriai, nesigėlioti, nekeršyti. Vis buvo kartojama, kad keršto nieko nebus atsiekta, kad tik daugiau persekiojimų bus atnešta jų broliams, likusiems Indijoje.

Bet sausio 15 dienos aušra lyg buvo signalas pradėti senojoje Dacchoje gyvenančių indų pirklių žudynes. Pro įstaigos langą matėme, kaip horizontas paskendo degančių namų dūmuose. Apie pietus gavome įsakymą važiuoti namo, nes Dacchoje, turinčioje apie 1 milijoną gyventojų, buvo įvedamas karo stovis. Policija užblokavo susisiekimą su senamiėsčiu ir tikėjosi, kad tuo sulaukys neapykantos plėtimasi į kitas miesto dalis. Paskubomis buvo gražinta kariuomenė iš Narajganj tvarkai atstatyti.

Apie antrą valandą po pietų ėmė degti ir mūsų gyvenamųjų namų pašonėje esantys didžiuliai hindusų apgyventi kvartalai. Užlipę ant stogo, besileidžiančios saulės spinduliuose, matėme už pusmylio degantį taip vadinamą "Puodininkų Kaimą". Ten gyveną tylūs ir darbštūs hindusai amatininkai tapo vietinių chulganų ("goondas") aukomis. Jie yra ankstyvesnieji pabėgėliai iš Indijos, ekonomiškai labai vargingai gyveną, bet pilni keršto ir neapykantos. Čia jie rado proą atsikęsti už jiems padarytas indų skriaudas ir tuo pačiu pasipelninti.

Ir taip liepsnojo hindusų kvartalai: degė namas po namo. Liepsnos liežuviai nudažė dangų raudonai, ooras prisipildė skraidančiomis žiežirbomis, dūmais, bei įsisiubavusios minios šauksmais. Prieš padegdami namą, goondos giedodavo Alah garbei giesmę ir kuomet žmonių balsai pavirsdavo į spiegiantį šauksmą "Alah! Alaaah! Alaaaaah! ...", degantys fakalai buvo metami į namą ir liepsnos liežuviai imdavo ryti naują auką. Taip mums stebint, tas priemietinis degė iki pat sekančio ryto; vienu kartu buvo galima matyti virš dvidešimt didelių, pavienių gaisrų, o mažesnių net nebandėme suskaičiuoti.

Laiks nuo laiko po mūsų namus baikščiai prabėgdavo maži bureliai hindusų su ryšulėliais rankose. Tai buvo pabėgėliai iš degančio kvartalo, ieškoję prieglaudos pas savo draugus kitose miesto dalyse, kur nesiautėjo keršto apimtos minios. Gatvėmis švilpė gaisrininkų ir kariuomenės mašinos, bet, kaip iš visko atrodė, jie nei masių, nei gaisrų nepajėgė sustabdyti. Kiek aukų ši kruvinoji sausio 15-toji naktis pareikalavo, tikrai niekas nežinos. Statistikos nieks nevedė, o be to ir viešai nebus skelbiama, kad nepapiktinus pasaulio. Esame tikri, kad tūzinai žmonių žuvo nuo policijos šuvių, ir šimtų šimtai buvo išskersti įniršusios minios. Ne mažą policijos, o taip pat pa-

(Nukelta į 2 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

NESENIAI Maskvoje 2,000 žiūrovų užpildė koncerto salę, kad galėtų išgirsti "maištininką" poetą Evtušenką, sugrąžintą po 6 mėnesių iš Sibiro. Prie salės durų buvo suatrakti milicijos būriai, pasiruošę įsikšti, jei kiltų manifestacijos. Bet atsargumas buvo nereikalingas, nes Chruščiovo saugumo organai poetą "perdirbo" taip, kad jis maištaujančio poeto, atstovavusio jaunąją sovietų generaciją, liko tik lojalus komunistas.

Ilgą laiką Evtušenko tarnavo sovietų propagandai, stengiantis vakarams parodyti, kad Chruščiovas yra liberališkas su sovietų rašytojais. Evtušenko turėjo būti Trojos arkliu. Deja, bandymas pasibaigė nepasisekimu.

Evtušenko galvojo, kad jis tiek garsus, jog galės "taisyti" komunizmo dogmas taisykles kaip jam patinka. Palaikomas gausios publikos, jis galvojo esąs nenugalimas. Čia buvo jo klaida. Jis buvo nuverstas nuo pjeDESTALO, priverstas padaryti autokritiką ir ištremtas Sibiran "smegenų išplovimui"...

Kada jo pirmieji žodžiai iš Sibiro pasiekė sovietinę sostinę, jo gerbėjai manė, kad tai mistifikacija ir kad galėtų įsitikinti, jog neklydo, gausiai susirinko į pirmąjį Evtušenko pasirodymą Maskvoje.

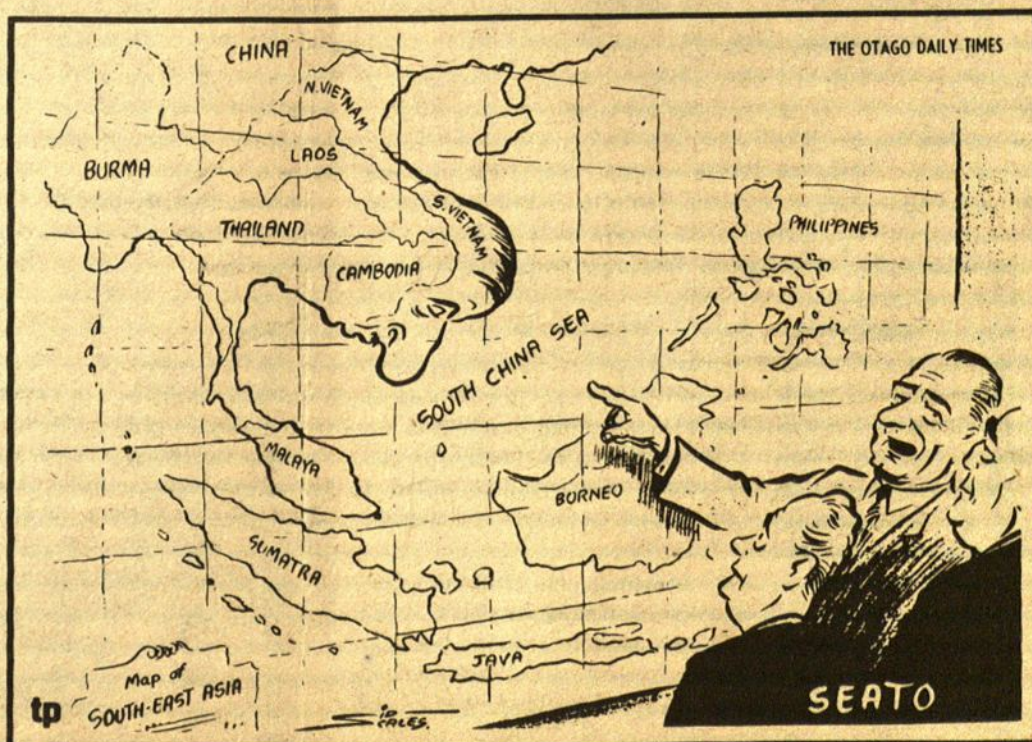
Sovietų sausumo organai, atrodo, gerai atliko darbą ir, kaip pridera, Evtušenkai "išplovė smegenis". Jaunosios generacijos garbinamas stabas buvo sunaikintas. Evtušenko literatūros vakare skaitė savo paskutiniuosius Sibire parašytus eilėraščius, pilnus atsidavimo komunizmui, o jo ilga poema buvo sukurta Sibiro Brask Elektros jėgainės išgarbinimui, prie kurios statybos dirbo batalionai darbininkų, jų tarpe ir Evtušenko.

Veltui žiūrovai šaukė reikalaujanti, kad Evtušenko pasakytų savo senuosius eilėraščius. Jis tylėjo. Ir jei ankščiau po pasirodymo gerbėjai iš salės jį išnešdavo ant rankų, šį kartą jis tylomis išsmuko pro užpakalines duris.

Evtušenko šį kartą deklamavo savo eilėraščius taip garsiai, kad mikrofonas ir garsiakalbiai buvo nereikalingi. Gal tuo jis norėjo duoti suprasti kitką... Bet tai tik prielaida.

Jei Evtušenko nutarė rašyti poemas slapta, vildamas patogesnio laiko joms paskelbti, tai labai apsirinka, nes Kriemlius dar ką tą įrodė pasauliui, kad jis brutališkai užgniaužia bet koki liberališką judėjimą.

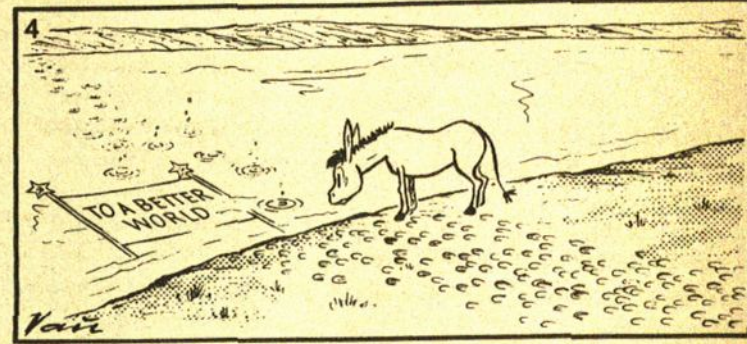
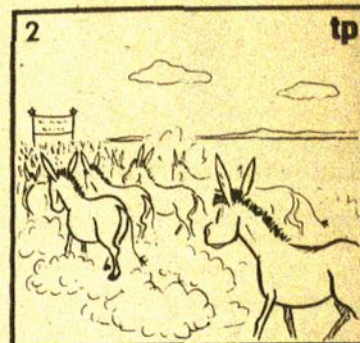
(vg)

- Jis nori būtinai pasilikti žemėlapyje...!

VOKIETIJOS GYVENIMAS NUO A IKI Z (2)

Finky

Gamta Europoje ypatingai graži ankstyvą rudenį, tačiau ji patraukli ir vasarą, žinoma, jei savaitėmis ... nelyja. Geležinkeliai -- vis dar populiariausia susisiekimo priemonė, nors, kaip ir paštas, jis dirba su nuostoliais. Traukinių greitis vis labiau spartinamas. Gestapas -- nuolat ieškoma jo metodų pasekėjų dabartinėje Vokietijoje, tačiau po Spiegel skandalų ir telefonų aferos, įtarinėjimai dabar aptilę. Gimnazija (lietuvių) visų lietuvių dėmesį patraukia ypatingai vasaros mėn., kada turės paaiškėti, kad (tikėjimės) vėl susilauksime, po poros metų patraukos, kelių naujų abiturientų. Horoskopai -- bent trečdalis visų vokiečių skaitytojų juos seka žurnaluose, laikraščiuose. Jų neskeičia tik patys rimtieji dienašaliai.

Idealizmas -- jį greičiau pasitebėsi Europoje kaip JAV, tačiau

VYT. ALSEIKA
Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

idealistu vargiai laikytinas asmuo, Europoje gyvenęs blogesnėse buities sąlygose kaip JAV. Intelektualai -- labiau gerbiami kaip JAV, tačiau Europoje jų materialinės gyv. sąlygos menkesnės. Iliustruoti žurnalai -- jų tiražai milijoniniai (Der Stern), tačiau nuostabą kelia ir jų patikavimas žemam skoniui bei princesių, karalių ir pan. garbinimas.

Jacqueline Kennedy -- tai viena populiariausių asmenybių ir dar ir dabar vaikiojama po žurnalų viršelius, aprašinėjama jos gyvenimo detalės ir pan. Ar žinote, kad žuvęs Kennedy vokiečių laikomas beveik Siegfriedu ir jokios asmenybės mirtis nebuvė taip sukrėtusi bei apgalies-

taujama, kaip Kennedžio -- visos jaunosios kartos Vokietijoje numylėtinio. Jaunimas -- sudaro beveik pusę visų kino teatrų publiką, tačiau jis ypatingai žavisi šlagerių (hits) plokštelėmis, džiazu. Buvo įsikalęs į galvą, kad velionis Kennedy -- jų atstovas.

Karaliai... Žr. iliustruoti žurnalai. Kepurės (kaifinės, rusiškosios) tai naujoji šios žiemos mada -- kas trečias vyriškas ir mažesniuose miestukuose, jau nekalbant apie didmiesčius, vaizduoja maskviečius ar ... vilniečius. Kaukolės -- priemonė reklamoje prisivilioti publikos į kiną. Kava -- vis dar mėgiama vokiečių gėrimas -- jau nebėra papročio skirti tikrąją nuo "Ersatz" kavos, daugiausia rikiama espresso kava ir tikroji. Kosmetikai išleidžiami milijonai, tačiau lūpas nusidažiusių moterų skaičius bent Vokietijoje, ypač mažesniuose miestuose, nedidelis. Knarkimas -- Vokietijoje rimta išsiskyrimo priežastis. Kriminaliniai įvykiai -- patraukli filmų, radijo ar TV programos dalis.

Lavonai -- Vokietijoje nebe matysi eilinių numirėlių gabenimo gatvėmis -- jie skubiai pergabenami į kapinių patalpas. Dar -- priemonė prisivilioti TV ar filmų publikos. Lietuvių -- tas pats rūpestis kaip ir visur pasaulyje. Metiniuose susirinkimuose dalis kalba vokiškai, daugiau iš tų, kurie, vokiečių titulu, ne taip seniai atvykę iš Lietuvos į Vakarų.

Margarinas -- riebalai, jų populiarumas smunka, juos nugali sviestas. Margarita -- kaip ir kitos diduomenės moterys, ji nuolat žurnalų ir sensacinės spaudos aprašymuose bei paveiksluose. Marškiniai (balti) -- brangi priemonė pasirodyti madingai apsirengusiam, pagal įprimo galią marškiniai Vokietijoje kaštuoja po 10 ir daugiau dol. Maskaradas -- šiuo metu vyksta šėlimas ypač Muenchene ir kitur. Prieš užgavėnės eisenos, parada, šėlimas ir balių nuotaika Muencheno, Koelno, Mainzo ir kt. gatvėse. Vienintelė proga vokiečiams pademonstruoti nerimtą nuotaiką. Meteorologijos biuras -- jo duomenys sekami, gi oras Europoje nepastovus: žemą slėgimą seka aukštas, tai atlydis, tai stiproki šalčiai kaip sausio antroje pusėje ir pan. Mirtis -- žr. kaukolės, lavonai ir pan. Muenchen miestas, kuriame šiuo metu vyksta bent 2,000 viešų balių (žr. maskaradas). Morkus -- evangelistas, be to -- buvęs čekagietis grįžęs į Vilnių ir šiuo metu paskendęs nežinioje -- kada nors sulauksime viešo žodžio ar šiaip "revoliacijų" spaudoje. Motociklai -- priemonė ardyti naktimis miegančių ramybę.

Muzika -- jos netrūksta koncertuose, tačiau sunku rasti kavinėse, net ir Vienos neišskiriant. Muziejai -- jų daug, tačiau reikalinga mokėti už įėjimą, išskyrus tik sekmdanienius.

Nacionalizmas arba kodėl Europa negali apjungti. Naujokai -- jų į naująją vokiečių kariuomenę patenka vos trečdalis pašauktųjų -- kiti netinkami sveikatos atžvilgiu. Naikinimai (žydų) -- dabar Frankfurt byloje daugumas buv. SS-ųjų neprisipažino masiniai naikinę žydus ir kitus kacetos kalinius. Nemiegas -- kankina ir europiečius ir stebėtina, kaip lengvai gydytojai savo pacientams išrašo specialias tabletes nuo nemigos. Nervai -- gydytojai stebisi, kiek daug žmonių skundžiasi nervais, kiek daug jie naudoja vad. "trankvilaizerių" tablečių -- vaistinės Europoje jų parduoda ir be receptų tūkstančiais. Nusižudymai -- jų daugiau aukštesnės kultūros kraštuose, kaip Švedijoje, Šveicarijoje.

Obuoliai -- reikia stebėtis, kiek daug rūšių jų parduodama ir žiemos metu. Olimpiada -- dabar visi kalba apie Innsbrucko žiemos olimpiadą, o vėliau ir Tokio ruošiasi vykti tūkstančiai vokiečių.

Paaugliai, tai triukšmingiausias elementas gatvėje ir įvairiose viešose vietose. Pabaltijis -- apie jį daugiau rašoma vokiečių spaudoje, kaip šveicarių ir kt. Parašutininkai -- Vokietijoje vis vyksta bylos parašut. dalinio buv. mušturtojų, atseit

įvairiomis priemonėmis kankinusių naujokus. Paštas, kaip ir JAV, ir Vokietijoje labai nuostolingas. Patalai -- būtini vokiečių šeimose kambarius nuomojant, tačiau didmiesčių viešbučiuose jų nebėra. Pietavimas -- didelė problema daug kam ir Vokietijoje vargstančių, pietūs menkai paruošiami ir brangūs. Propaganda -- Vokietijoje kertasi įvairios propagandos rūšys, egzilai dar vis gali naudotis stipriomis stotimis, su prieš komunistus nukreipta propaganda. Leidžiami ir įvairūs leidiniai bei antikomunistiniai biuleteniai. Pornografija -- dvasiniai sluogsniai protestuoja, ją žiūrėdami iliustr. žurnaluose, filmose ir kitur. Prostitucija -- viešieji namai panaikinti (Paryžiuje nuo 1946 m.) tačiau labai paplito vad. "call girls" profesija. Paryžiuje šimtai modelių išlaiko jaunuosius, atseit, pačios leidžia nesunkiai įgytus, modeliuojant, pinigus. Puškinas -- Vokietijoje populiari degtinė, pgl. rusišką receptą, markė -- smarkiai protestavo Vilniaus "Literatūra ir Menas" -- kas gi būtų, jei vokiečiai, sako, pradėtų gaminti Goethes degtinę? Vokiečių krautuvėse galima gauti ir "Škaidriąją", pagamintą Vokietijoje.

Radikas -- jis mėgiamas, tačiau nemėgiamas reklamos. Kai vienas radiofonas Saaro krašte pasižovė daugiau teikti reklamų, kilo nepaprastas triukšmas. Radikalizmas -- esama leidinių, grupių Vokietijoje, tačiau jos negausios. Raganos -- dar daugelyje dabartinės vak. Vokietijos sričių tikima į raganas. Ragašis -- gydytojų patariama duonos rūšis. Reklamos -- jos nusižūrėjusios amerikinius pavyzdžius. Romanai -- kioskuose pilna pigių romanėlių ir TV serijų apie Lassie ir pan. Vyrauja kriminalistika ir lauk. Vakarai, dar -- erotika.

Sadizmas -- jis visur ir nuolat skiepijamas filmuose, TV programose, pigiuose romanuose. Sifilis -- pastaraisiais metais pakilo susirgimų skaičius Prancūzijoje, Anglijoje -- priežastis: daug spalvotų atvykėlių (alžyriečiai, negrai). Vokietijoje, neišleidžiant, kaip darbo jėgą, spalvotųjų susirgimų ne daug, nors ligos, susirgimai auga, ypač jaunimo tarpe. Skaitymas -- mažėja, kalbant apie knygas. Sriubos -- vanduo su priemaisomis (vokiečių valgyklose). Streikai -- nepopuliari darbininkų kovos priemonė, jei ir įvyksta, greitai pavyksta likviduoti. Svetimtautis -- pakenčiamas, bet raiukiamasi stebint ypač italų, graikų triukšmingą elgesį ar nuolatinių būriavimų stotyse.

Šalčiai -- jų jau buvo dvi bangos Europoje, tačiau jis nepasiekė pernykščių lygio. Šampanas -- jo sunaudojimas nuolat kyla. Šnicelis -- būtinas kiekvieno restorano patiekalas (būtinai -- Vienos). Šnipai -- jų knibžda Vokietijoje, esą gali būti ligi 30,000. Didesni centrai -- vak. Berlynas, Muenchenas, Viena, Šveicarija -- mažai valstybė, tačiau smarkiai varžanti svetimšalius -- neseniai neleidus įregistruoti vieno darbininko dukrelės Ženevoje, dėl to kilo daug protestų.

Taksi -- Vokietijoje jie puošnesni, didesni, o kitur -- Prancūzijoje -- daugiau panašūs į laužus. Šiuo metu vyksta tak-

sistų kova, mažosios mašinos -- "minitaksiai" smarkiai sumažino kainas. Tolminkiemis -- Done-laičio tėviškė, kuriame okupacinis Lietuvos režimas restauravimo darbus atidėjo kitam pavasariui.

Uždarbiai -- augant kainoms didėja ir uždarbiai. Tačiau aplamai pragyvenimas Vokietijoje brangus, tas pats pasakytina ir apie Šveicariją, o Paryžius virto vienu brangiausiu miestu.

Valaitė, Anelė, Vasario 16 Gimnazijos auklėtinė, dabar virto lengvosios scenos pažiba Vokietijoje ir nuo sausio 16 d. su Marika Roekk ir kt. važinėja po Vokietijos ir Šveicarijos didmiesčius -- apie ją dar teks kalbėti, o ji pati sakosi norinti būti nauja Piaf. Vynai -- labai didelis pasirinkimas restoranuose, tačiau šiaip alus dažniau geriamas. Vienišumas -- jis kankina ir lietuvių, gyvenančių ypač mažesniuose miestuose. Verdi -- jo operos nuolat statomos ir populiarios.

Wallace, Edgar -- bene populiariausias vokiečių jaunimo autorius ir pagal jo romanus vokiečių pastatyta bent keliolika filmų, o šie sugeba patraukti daugiausia jauną publiką.

Zonos -- jų jau nebėra Vokietijoje. Zosės -- keleris metus pirmininkavo Stuttgarto liet. apylinkė (Jauniškytė ir Baublienė), Zuerich -- vienas patraukliausių didmiesčių Europoje ir pats įdomiausias ir didžiausias Šveicarijos miestas su tarptautiniu atspalviu (tai daug liečia turistus, filmų repertuarą).

Žvalgybos. Jų net kelios Vokietijoje ir savo tarpe jos konkuruoja. Žiema -- kaip ir kitur, tačiau tokių pūgų kaip JAV-bių rytuose -- reta.

Pakistane...

(Atkelta iš 1 psl.)

Šių pakistaniečių kurie mėgino valdyti goondų gaujas, priešintis, arba ginti turtą, tapo goondų aukomis.

Taip praleidomi naktį laukdami kuomet žiaurumai aprims ir gaisrai sustos. Mūsų laimei, minia visą neapykantą liejo tik ant hindusų, neliesdami amerikiečių bei kitų svetimtaučių. Iš ryto suvažiavo daugiau kariuomenės tvarkai atstatyti. Tragiška buvo sekti, kaip kariuomenė rinko be namų likusius hindusus, krovė juos į sunkvežimius ir vežė repatriacijai į Indiją.

Artėjant sekančiai naktčiai, masės vėl pradėjo rinktis, nors mieste dar veikė karo stovis ir pagal jį buvo draudžiama būriuotis vienoje vietoje daugiau kaip keturiems žmonėms. Vėl degė pavieniai gaisrai ir vyko plėšikavimai -- šį kartą jau tarp pačių pakistaniečių. Buvo sakoma, kad goondai keršijo tiems, kurie pereitą naktį priglaudė pabėgėlius hindusus ar užtarė jų sunkią dalį. Nors nei vienas iš užsieniečių nebuvo paliestas, tačiau kad išvengus netikėtumų, amerikiečiai ir europiečiai praleido naktį apsisitę sargais ir su užtaisais šautuvais. Ir mes neramiai laukėme dienos. Šalia lovos pasidėjė Winchester šautuvą. Bet naktis praėjo ramiai.

Šiandien jau sausio 18 diena. Mūsų virėjas yra krikščionis, bet vis dar bijodamas būti palaikytas už indus, atsisakė eiti į turę. Niekio kito neliko, kaip mums

patiems maistą turguje nusipirkti. Čia visko trūksta, kainos aukštos, atmosfera slegianti, žmonės dar įsitempę, lyg tai dar laukia naujų suiručių. Vietiniai iš paskutiniųjų viską grobsto ir stengiasi prisipirkti maisto -- užtikrinti šeimai duoną nors kelioms dienoms.

Kariuomenė tvarko miestą ir sklaido žmonių būrelius. Įsiliepsnojusi neapykantos aistra jau nyksta, gęsta. Visur gyvenimas gatvėse pradeda atgyti. Vėl matyti skubančios "rickshaws" ir darbininkai grįžta atgal į savo darbus. Atrodo, kad žvėriškumai jau praėjo ir tik sudeginti kaimai, negyvi gyvuliai ir naujai supilti kapa liko liūdyti, kad sausio 15-jį naktis bus dar ilgai su baime minima Daccos gyventojų tarpe.

Sausio 18, 1964

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* CARL T. ROWAN, 38 m. amžiaus negras, buv. JAV ambasadorium Suomijoje, paskirtas US Information Agency vedėju, vietoj pasitraukusio Ed. Murrow.

C. T. Rowan yra iš profesijos laikraštinkas ir kurį laiką dirbo Valst. Departamente. Jo žinioje yra Amerikos Balso radijas ir kiti reikalai, susiję su anti-sovietine propaganda, žiūrėję iš Valst. departamento politikos taško.

* "SAUGŲ TABAKA" susirūpino surasti demokratų senatoriai iš N. Carolinos valstijos, kurioje daugiausia verčiamasi tabako auginimu. Senatorius H. D. Cooley pareiškė, kad nežiūrė faktų, susietų su rūkančiųjų sveikatos reikalais, milijonai neat-sako to įpročio. Todėl, esą, tenka daryti tyrimus jų sveikatos apsaugai ir suradimui priemonių, kuriomis būtų panaikintas tabako kenksmingumas.

* RICHARD M. NIXON ir Pennsylvania gub. Scranton užsiregistravo New Hampshire pirmi-niuose rinkimuose kaip respublikonų kandidatai į JAV prezidentus.

Respublikonų prezidentinių kandidatų eilė, į ją įsiungus dar ir H. E. Stasseniui, atrodo, yra atvira ir konvencijoje galima laukti staigmenų, galutiną kandidatų viršūnę smailinant.

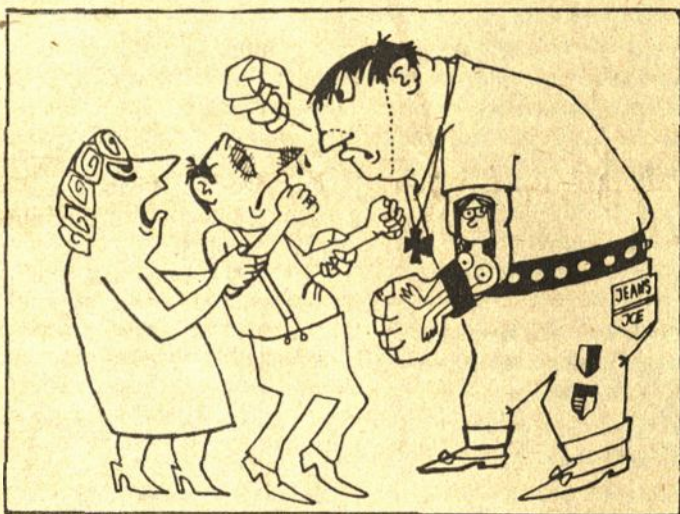
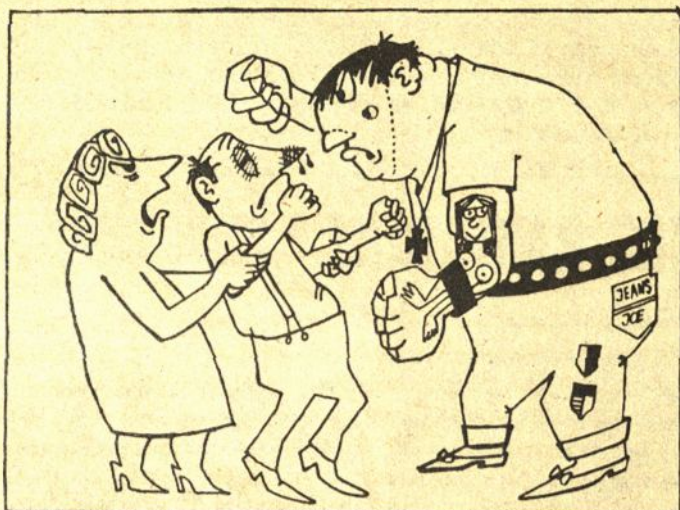
* KUBOS DIKTATORIUI F. CASTRO grįžus iš medžioklės Sovietijoje, bendras viešnagės komunikatas lyg ir byloja apie Kubos cukraus iškeitimą į Castro sutikimą pasirašyti atominių bandymų draudimo sutarties. Tai kalbėtų apie Castro nusileidimą Maskvai, nors Valst. Departamento stebėtojai įspėja, kad pr. metų gegužės mėn. vizitas baigėsi gražiu komunikatu, tačiau Castro grįžęs nevengė pareiškimų, prieštaraujančių komunikatų dvasiai.

* JTO PAREIGŪNAITVIRTINA, kad miręs JAV prezidentas John F. Kennedy ne tik kad pažadėjęs nepulti Kubos, bet to pažado nuorašą raštu įteikęs ir JTO sekretoriui U Thant.

Nepamiršk laiku atnaujinti DIRVOS prenumeratą.

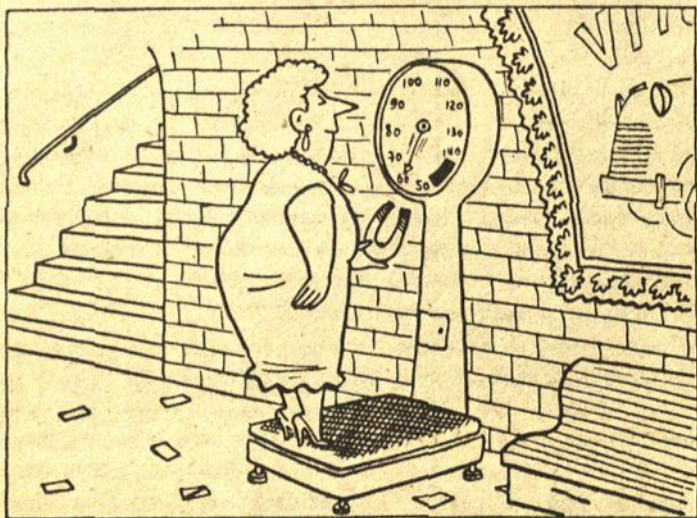
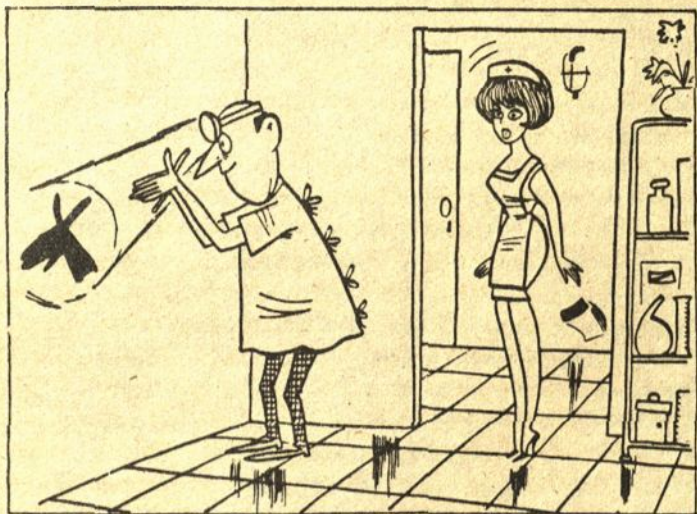
SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS 3 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykite surasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

SEPTYNIŲ PANAŠUMŲ GALVOSŪKIS 4 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni panašumai smulkmenose. Pabandykite surasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

GALVOSŪKIO 2 Nr. SPRENDIMAS

1. Senelio dešinioji rankovė matoma. 2. Berniuko nugaros linija nubrėžta. 3. Mergaitės rankovės linija išryškinta. 4. Kėdės atramos linija pratęsta. 5. Dulkių siurblio rankenos forma pakeista. 6. Senelio kelnės ilgesnės. 7. Moters priejuostės diržas matomas.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenys ir St. Santvaras.

AR TAI JAU TAIP SUNKU?

Tarp gyvenimiškų ir fantastiškų, kruopščiai apgalvotų ir "dėl piktos" pasitaikančių pasiūlymų, kurių taip apšiai patiekia lietuvų spauda, patys gyvenimiškiausiai kažkaip neprilimpa, ir gana.

Vienas jų, toks kuklus ir nesunkiai įgyvendinamas, tai įvairių smulkmenų dovanoms pakeitimas į knygas. Apie tai ne kartą buvo rašyta kuo ne kiekviename laikraštyje. O tačiau, jau daug progų praėjo, bet pasiūlymas pastoviai tradicija vis dar neišpildytas.

Ryšys su jaunesniąja mūsų inteligentijos karta vystosi per organizacijas. Vyresniųjų organizacijos labai norėtų savo tarpe matyti naujų narių iš jaunesniųjų tarpo. Ne kartą ir priekaištų išgirsi, kad jie nesirodo ir tuo būdu tolsta nuo lietuviško gyvenimo. Kad jaunimas neperblogiausia veikia savose organizacijose, ne visi linkę pastebėti.

Ryšys auga priklausomai nuo skiriamo dėmesio jaunimo organizacijoms ir pavieniams jų veikėjams. Tas dėmesys privalo būti nesiskverbiantis, bet taktiškas ir nuoširdus. Bet jis turi būti pastovus.

Vasaros metu vykusioje Korpi Neo-Lithuania stovykloje, korporacijos suvažiavimu metu buv. Vilties draugijos pirmininkas dr. J. Bartkus veikliams korporantams padovanojo po 25 dol. (5 balsų) įnašą Vilties draugijon. Ta jo graži idėja tuo ir pasibaigė, niekam toliau nekreipiant dėmesio, kad toks mostas sieja, įpareigoja ir kartu yra gražiū įvertinimu studentijos darbų ir pastangų visuomeniniuose darbuose.

Savo laiku įvestas paprotys keliameis į seniorus padovanoti po gerą lietuvišką knygą taip pat nebe visur vykdomas. Ir taip visa eilė progų prabėga ne kaip gėlinas šaltinio vanduo, bet kaip tuščiai praleistas laikas, kurio niekas nebesugrąžins.

Tai ne vienas neolituas liečia. Turime apšiai organizacijų -- senimo ir jaunimo. Jų ryšiui ir tampresniam bendradarbiavimui užmegzti galimybių daug. Juose vyresniųjų dėmesys, tinkamu laiku padarytas ir išreikštas, turi didelės reikšmės. Žinoma, jokios reikšmės neturės, jei apie tai tik rašysime ir kalbėsime.

Dažnai pasitvirtino tiesa, kad maži, bet įgyvendinti darbai kur kas aukščiau iškelia organizaciją visuomenės akyse, nei gražiausi šūkiai -- be konkrečių pastangų jiems įgyvendinti.

(J.Č.)

LAIŠKAI

ATVIRAS LAIŠKAS DIRVOS REDAKTORIUI.

Didelis ačiū už labai puikų vedamąjį apie L. Fondo laimėjimus ir pasiūlymus LF ateičiai (Dirva Nr. 6). LF organizatoriai yra dėkingi Dirvai ir lygiu kitiems lietuviškiems laikraščiams, kurie nesigailėjo puslapių LF populiarinimui. Be lietuviškos spaudos ir joje rašančių L. Fondas nebūtų galėjęs taip efektyviai ir palyginus per trumpą laiką pasiekti gerųjų lietuvių širdis ir susilaukti gana nemažos finansinės paramos. LF organizatoriai, peržengę 100,000 dol. ribą, tikisi pralaužę pirmuosius ledus ir dabar žengti dar greičiau į kitas šimtatūkstantines.

Visi didieji darbai prasideda iš lengva, esame realistai, todėl LF iniciatoriai, tiek visi dabartiniai LF organizatoriai (LF T-ba, V-ba, Informacijos Talka, kiekvienas LF V-jaus K-tas) žinojome, kad L. Fondas pareikalaus nemažai laiko. Pilnai taip pat tikėjau, kad dėl to tie patys LF organizatoriai nepritrūks nei entuziazmo, nei energijos ir pasiūlymų renkant aukas asmeniškai L. Fondui.

Sutinku su Jumis, kad reikia LF kapitalą investuoti, kad gautume gerą pajamą. Tas jau yra daroma, LF Investicijos Komisija studijuoja visu rimtumu, kad pinigai būtų kuo saugiausiai ir pelningiausiai investuoti. Pabrėžiū, kuo saugiausiai, nes tai yra visuomenės pinigai, už tai investicijos komisija ir pati LF T-ba tą darbą atlieka kuo atsargiausiai. Žinoma, LF kapitalas turi būti, ir jis bus investuotas.

Nesutinku su Jumis, kad visiems L. Fondo organizatoriams reikėtų tik galvoti apie LF kapitalo investavimą ir "atitraukti" laiką nuo aplinkraščio ir straipsnių rašymo, kuriuose vis dar pagrindiniu objektu lieka --

pavieniu tautiečių geroji valia ir -- auka". Priešingai, mes visi LF organizatoriai galvojame, kad LF darbas turi eiti lygiagrečiai primyn visais barais:

1. Investicijos K-sija turi rūpintis saugiu LF kapitalo investavimu,
2. L. Fondo organizatoriai (LF T-ba, V-ba, Vajų komitetai, Informacijos Talka, ir paskiri asmenys) turi daryti visas pastangas, kad kiekviena lietuvių šeima būtų aplankyta ir prašyta aukos L. Fondui.

Dabar surinktas 100,000 dol. su virš yra tik pradžia L. Fondui, jo galutinis tikslas yra milijonas, iš kurių vėliau kasmet po 50,000 - 70,000 dol. būtų galima paskirti lietuviškiems reikalingams. Matote, L. Fondo organizatorių uždaviniai labai dideli, todėl tiek spauda, tiek pavienių autorių straipsniai, tiek kiekvienas LF aukų organizatorius yra gyvybingas L. Fondui, jeigu jis nori tapti stipri finansinė jėga lietuvių širdims ir jos ugdymui čia išeivijoje, o vėliau finansinė pagalba Laisvoje Lietuvoje.

Dr. A. Razma
Chicago.

KAIP YRA SU SERGANČIU PROF. V. BIRŽIŠKA?

Vienas laikraštis paskelbė apie prof. Viktoro Biržiškos susirgimą ir paguldymą Cook County ligoninėje Chicagoje, kur, esą daktarai nustatė, kad profesorius susirgęs dėl maisto stoko ir nepakankamos priežiūros.

Jei taip yra, tai reikalingas rimtas ir nešlantis reikėtų susirūpinti. Atsitikimas su prof. V. Biržiška nėra vienintelis. Nuo bolševikų teroro pasiūlymų, įvairaus luomo ir amžiaus lietuvių. Daug kas dėl senesnio amžiaus, nesveikatos ar kitų priežasčių nepajėgė kiek daugiau savimi apsirūpinti.

Socialinė globa turtingame krašte daugiau negu ubagiška. Tokie asmenys lieka beveik visai užmiršti. Tik gal daugiau prisimenama palydinti juos amžius.

BENDRASIS AMERIKOS PABALTIEČIŲ KOMITETAS (Joint Baltic-American Committee), kurio metinis susirinkimas įvyko New Yorke 1964 m. sausio 12 d. Estų namuose. Pirmoje eilėje iš kairės Dr. P. Grigaitis, Julius Kanugur -- Estų Tautinio Komiteto pirmininkas ir Bendrojo Pabaltiečių Komiteto pirmininkas 1964 m., Leonardas Šimutis, buvęs Komiteto pirmininkas 1963 m., prof. P. P. Lejinš -- Amerikos Latvių Sąjungos pirmininkas, Berzinš -- Latvijos Laisvės Komiteto narys. Antroje eilėje stovi estų ir latvių laisvinimo veiksmų veikėjai.

H. Roomeri nuotrauka

PILNAMEČIO ATSIŠAUKIMĄ PERSKAIČIUS (I)

ST. JARAS

siogiai ir netiesiogiai sunkinantis pavergtų kraštų laisvinimo klausimą kelti J. Tautose ir tarpt. konferencijose.

Kodėl taip, o ne kitaip įvyksta, -- daugeliui politinių emigrantų yra aišku, kaip buvo aišku ir prieš 120 metų gyvenusiems politiniams tremtinėms.

Vienas ano meto pastabus įvykių nagrinėtojas savo užrašuose yra pastebėjęs:

"Kova dėl nepriklausomybės visuomet sukelia karštą simpatiją, tačiau svetimiems ji negali virsti savu reikalu". Ir toliau: "Mums kelia širdgėlą nusimanytas, kad idėja bejėgė, kad tiesa neturi privalomos jėgos tikrovės pasauliui".

Jei prie šių tiesų pridėsime dar kitą, jog laisvieji apie tautas ir valstybes kalba, kai šios yra pasaulio tautų ansamblyje ir ką nors veikia, nesunku bus suprasti ir tą dabartinę tylą, rodančią pavergtiems Pabaltijo kraštais.

Šiandien ir mums kelia širdgėlą bei rūpestį, -- ką daro Vlikas, ar tikrai, kaip jis sakosi, yra padaręs "reikalingus sprendimus Lietuvos laisvinimo darbui intensyvuoti ir į naujas klūtis tuojau reaguoti"?

Juk panašių pasisakymų buvo ir anksčiau. Bet žodžiai liko žodžiais. Darbų taip ir nematyti. Skurdžius Eltos biuletenius, memorandumus, sveikinimus, rezoliucijas, brošiūras apie Vliko gimimą ir atgimimą bei kitokius popierinius darbus išeivija nėra linkusi laikyti naujais receptais "laisvinimo darbui intensyvuoti".

Akliai bėgant Vliko atsišaukimo eilutėmis, randame džiugavimą, girdi, -- laisvieji "išsilaisvinimo kovos" mums netrukdo. "Tame žūbūtinėje kovoje esame drauge tik su kitais pavergtaisiais ir

joje turėsime išeiti ligi pergalės".

Tiesa, pagrindinis nėra Vlikas nutremtas. Ir kuriam galėtų ateiti mintis tai daryti, jei Vliko nariai susirenka pasišnekėti apie šį bei tą. Žodžiu, iš laisvųjų kraštų tiesioginio išpuolio prieš Vliką nėra.

Bet reikalai kitaip atrodo, kai pažvelgime į ne tiesioginius, laisvinimo kovą sunkinančius reiškinis. Imkim kad ir Laisvosios Europos Radijo bangas. Jos vis dar aplenkia pavergtus Pabaltijo kraštus. Valstybės sekretoriaus pavaduotojo padėjėjas p. Richard H. Davis (1963. 4.22) šią pabaltiečių pritaikytą diskriminaciją aiškino, girdi, -- "Amerikos pastangos transliavimo į Baltijos valstybes bangose buvo tiksliai sukoncentruotos Amerikos Balse. Suinteresuotieji šio reikalo jautė, kad tai bus geriausias kelias..."

Mums labai ir labai abejotina, ar tai tikrai "geriausias kelias", kurį nutiesė "suinteresuotieji šio reikalo".

Iki šios dienos žinojome, kad tik viena Maskva yra suinteresuota nepraleisti į Pabaltijo kraštus laisvojo pasaulio tiesos žodžių, tų kraštų laisvinimo veiksmams trukdyti ryšį su pavergtais tautiečiais. Kaip besistebėtume, bet esama dar ir kitas "suinteresuotas", sunkinti Pabaltijo tautų laisvinimo darbą.

Eikim toliau. Po "Ženevos dvasios" pasirodymo, Amerikos Balsas nustojo drąsos sovietų įvykdytą Pabaltijo okupaciją vadinti okupacija, Pabaltijo užgrobumu, pavergimu, kolonizacija. Kalbose ir raštuose atsiranda nauji terminai. Seniniai iš Valtybės departamento p. Ralph A. Jones atsiųstame ALT rašte skaitome: "JAV nepripažįsta ne teisėto Sov. Sąjungos Baltijos valstybių užkariavimo".

Pabaltijo tautų laisvės reikalo pasakytos senatorių, kongresmanų kalbos, padaryti pareiškimai A. Balso nutylimi. Jei ir už-

simenama, tai ne kaip akcentas programoje, bet dėl "šventos ramybės"...

Ar šie ir kiti ženklai Vlikui nieko nesako? Ir ar jau tikrai niekas "išsilaisvinimo kovos" netrukdo?

Atsišaukimas ilgas. Jo "teologinėje" dalyje Vlikas kalba apie vieningumą ir ryžtą. -- "Turime būti vieningi ir kietesni už plieną. Sėkmių ir veiksmų vieningume glūdi neįveikiamą galią".

Kadaise Bismarckas yra pasakęs, jei, girdi, anglas maldosje taria Jėzaus Kristaus vardą, jis galvoja apie medvilnę.

Ką galvoja Vlikas vienybės ir vieningumo žodžius tardamas? -- O gi, -- ateikit ir atsistokit mūsų palangėje; metiname susirinkime šaukiami atsiliepti kurios nors fiktyvinės grupės vardu.

Negi Vlikas nežinojo, kad Lietuvos laisvės byloje lietuvių išeivija yra vieninga. Ji ir iš teviškės pasitraukė tik ne politinių srovų vardus ir jų vėliavas išsaugoti, bet vieningai Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo darbą dirbti.

Vienybės ir vieningumo reikalingą išeivija supranta skirtingai nei Vlikas. Ir tas skirtingumas supratime yra didelis. Cituojant seniai mirusio tremtinio A. G. Žodžius, jie skamba taip: "Tarp mūsų ir jūsų yra tas skirtumas, kuris yra tarp to žmogaus, kuris įkrito į vandenį, ir to, kuris maudosi: abiem reikia plaukti, bet vienam dėl būtinio reikalo, o kitam dėl malonumo".

Išeivija pakankamai turėjo laiko ir įvalgos stebėti Vliko negalavimus. Ji ir šiandien tiksliai nuspėja, jog iš Vliko nugarukaulio iškritus svarbiausiems slanksteliams, turimais ramensiais Vlikas netoli nueis.

Ar apie tai Vlikas yra rimtai pagalvojęs?

(Pabaiga kitame numeryje)

TORONTO

TORONTO VERSLININKAI
SUKA FILMĄ

Verslininkų susirinkimas, įvykęs Lietuvių Namuose sausio 19 d., buvo skiriamas jų sumanymui pagaminti filmui iš lietuvių gyvenimo ir veiklos Kanadoje. Verslo Sąjungos pirmininkas dr. J. Kaškelis savo atidarymame žodyje plačiai nusišvietė šio didelio užsimojimo pradžią ir jo tolimesnių darbų vykdymo eigą. Dail. T. Valius ir architektas Petrulis padarė pranešimus apie tai, kaip toli su filmo gaminiu yra pasistumdėta. Iš pranešimų paaiškėjo, kad tai yra didelis užsimojimas ir jam įvykdyti vien tik gražių kalbų nepakaks, o reikės ir lėšų. P. Janušauskas, darydamas pranešimą filmo finansavimo klausimu, pažymėjo, kad neskaitydamas darbo, susisiekimo ir kitų dalykų, reikėtų sutelkti bent 10,000,00 dol. O tai yra darbas, kurio visu atsidėjimu reikės imtis. Susirinkusieji kėlė mintį, kad būtų sukvieistas platesnis masto susirinkimas, kuriame būtų parodyta atskiros nuotrupos iš gamtinio filmo.

Į susirinkimą buvo pakviesti ir atsilankė konsulas dr. J. Žmuidinas, Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos valdybos nariai L. Adomavičius, J. Preikšaitis ir P. Bastys.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

K.L.
Chicago.

AKIMIRKOS

Nenauja ir puikiai žinoma

BRONYS RAILA

Per tris didelius Margučio puslapius vis maldamas ir maldamas "štai kodėl" ir "štai dėl ko" Amerikos lietuvių emigrantinė visuomenė yra tokia baisiai konservatyvi, tradicijoms susikausčiusi, kareiviškai surikiuota ir "kur pažangaus žmogaus reikia ieškoti beveik su šakaliu", mūsų naujojo pažangumo mesijas K. Stropus paskutiniame savo rašinio skyriuje ją dar prispyręs gėdino ir bailumu.

Mūsų visuomenė, esą, bijo naujumo ir išradinimo. Ji bijo, kad kas tik nepabandytų "iš rikiuotės iškristi ir eiti savo paties keliu". Ji rezistuoja "prieš visa, kas nauja ir nežinoma". Ji "bijo tų, kurie bando ieškoti naujų kelių ir priemonių". Kai "Washingtono ir Maskvos susitarimu buvo pradėta tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos kultūrinių mainų politika", arba tariant moksliškais Stropaus žodžiais, "labai ryškiai iškilė vadinamųjų kultūrinių ryšių ir mainų problematika", kuri "palietė ir mus ir mūsų okupuotą kraštą", -- tai "mes išsiganodome" (!) ... Ir tą politiką pasmerkė "vien tik dėl to, kad tai buvo kažkas naujo".

Tikrai mes esam pasibaisėtina bailių giminė! Neišsiganodami ir nepasmerkė bemaž tik Šalimėja Narkelūdnaitė, Šalčius, Tyslia-

vienė, Širvydas, Girkalis, Morkus, Trumpa ir Gobis.. Taip pat visiškai neišsiganodami ir dar mus kitus bailumu sugėdino ir K. Stropus, kuris ta proga išsiganodė tik straipsnį savo pavarde pasirašyti, o atsargiai prisidengė anksčiau kai kada vartota slapyvardė. Ir ką tu padarysi tokiam tiesos didvyriui!

Mielas drauge (atleiskite už šio kreipinio pavartojimą sovietine prasme), jūs bėdinai klaidinat save patį ir tuščiai bandot klaidinti Margučio mažutėlius. Ir dėl tokio jonelio durnelio vaidinimo, pažangumo ir liberalumo linksniavimo tai yra švelniausia, ką jums galima pasakyti, nes iš tikrųjų reikalas turbūt yra prastesnis.

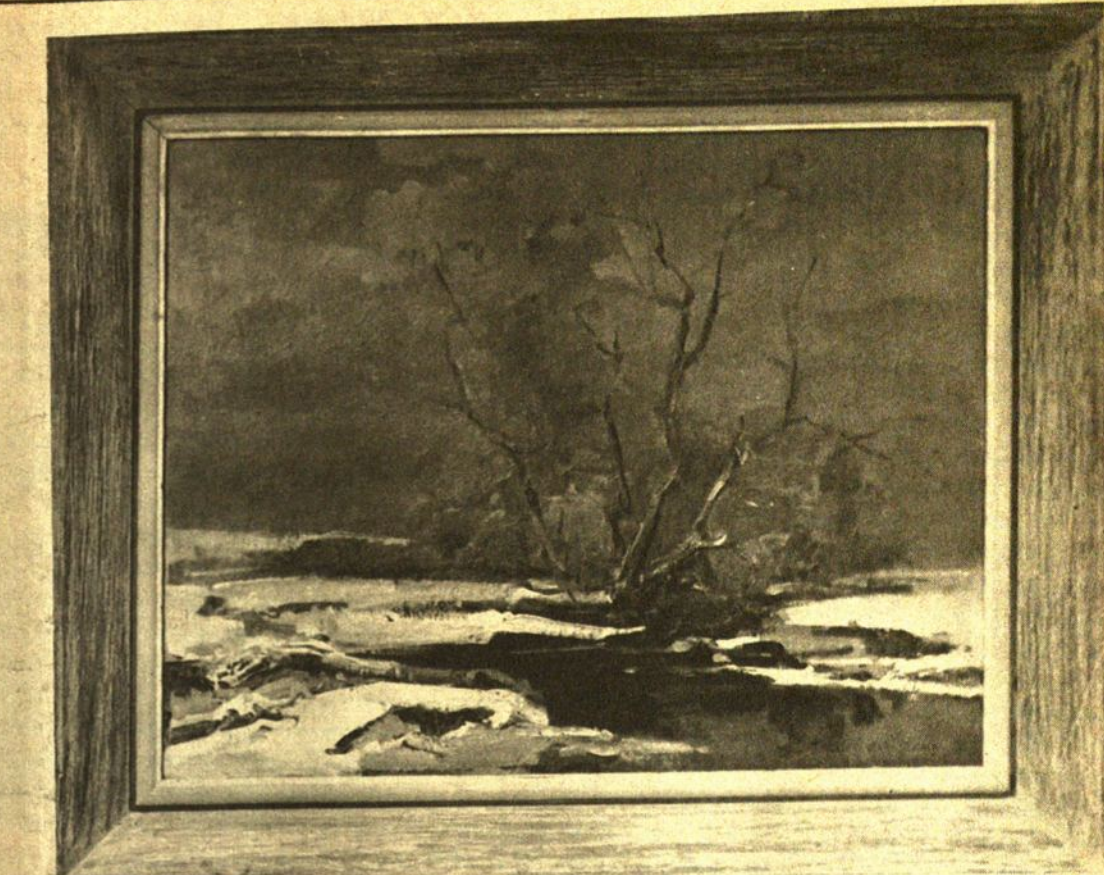
Nes jeigu tikrai jūs dar nenorite sovietam padėti, tai kodėl taip vaikiškai ir taip per daug juokingai mus visus gėdinat baimėm ir bailumu, kodėl taip viliojate tuo "kažkuo" nauju, nežinomu ir išradingu?

Juk visa tai, ką Sovietų Rusija mums "pasidė" kultūrinių ryšių, mainų ir bendradarbiavimo bei koegzistencijos "problematikoje", nė vienas šviesesniai senosios ar jaunesnės kar-

tos lietuviui emigrantui nebuvo nei nauja, nei nežinoma, nei išradinga. Juk tai nebuvo jokia staigmena, kurios reikėtų bijotis ar tuo labiau išsigąsti ir "atmesti neapsvarsčius". Juk jau visas dešimtmetis, jei kas tos barzdos būtų neskutęs, būtų galėjęs ją užsiauginti ilgesnį už pačią ilgiausią burlioko barzdą.

Nes kone visas dešimtmetis, kai iš Vilniaus, Kauno ir provincijos laisviausiai į Ameriką plaukia paštu sovietinės dovanos: knygos, literatūra, laikraščiai, žurnalai, piešiniai, filmai ir visokiausios bolševikinė okupantui naudinga propaganda. Niekas čia jos nevaržo, nekludo, nepersekioja ir jos nesibijo. Ir kiekvienas, kas tik baisiai netingi, galėjo ir gali puikiai pažinti laimingą tarybinį gyvenimą. O jei kam, kaip Chicagos Morkui, Amerikoje galutinai nusibodo, galiten išvažiuoti ir grįžęs tarybinėn tėvynėn dar bent keliom dienom suvaidinti herojų ar net rašytoją.

Jei sovietinės Lietuvos liaudžiai okupantas leisti bent dešimtąją dalimi tiek susipažinti iš "pirmųjų šaltinių" su laisvųjų lietuvių knygom, laikraščiais, politine ir idealogine propaganda, tai su Stropum galėčiau drauge pasakyti: štai prasidėjo reakcijos ir laisvės įtampa, štai ste-

J. PUZINAS

Peizažas (aliejus)

buklingas chruščiovinis pažangumas!

O ką gi tu, bėdinas Stropau, čia dabar mum suoki apie mūsų baimes!

Juk Sovietų Rusija tos rūšies "koegzistenciją" mūsų atžvilgiu pradėjo ir visus ryšių ir bendradarbiavimo projektus juoda ant balto išdėjo jau daugiau kaip prieš penkiolika metų, kai NKVD generolas Michailovas ėmė leisti (net lietuvių kalba) ir tūkstančiam asmenų niekieno neprašomas siuntinėjo laikraštį "Už sugrįžimą į tėvynę", kurį vėliau švelniai ir patriotiškai perkrikštijo "Tėvynės Balsu" ir kurį tamsta turbūt dar stropiai tebeskaitai, kaip vienas iš paskutiniųjų mohikanų.

Ir dabar tamsta, mielas drauge, mums atidengti "naujus", "nežinamus", "išradinus kelius ir priemones", kurių mes "išsiganodome", nes esame reakcingai užsibarikadavę tradicijom ir konservatyvumu! Kur gi tamsta per tą ilgą laikotarpį buvai: ar sėdėjai kandžių maiše ir tik dabar akis prasikrapštei? O pabūdęs ėrnei filosofuoti apie pažangumą pasmerkė, kvalifikavo visai teisingais vardais ir nuo pat pradžių labai gerai žinojo, už ką ir dėl ko.

Jei prieš porą metų kilo tam tikras sumišimas, nustebimas ir kurį laiką dvejojimas, tai tik dėl to, kad daugelis pradžioje nenorėjo patikėti, jog į tokio idiotiško "sugyvenimo" mašinieriją viešajai ir pagrindinei sovietų

akcijai pavyktų įtraukti lietuvišką laikraštį bei keletą asmenų, iš kurių normaliai to nebuvo galima laukti. Vėliau abejonės išsisklaidė, kai visi suprato, kad dar tebegyvename "nenormaliais laikais"...

Tik veltui K. Stropus šių kanalizacinių vamzdžių skystimo kilmę mėgina aiškinti didinga aukštosios politikos "problematika". Esą, "prieš keletą metų Washingtono ir Maskvos susitarimu buvo pradėta tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos kultūrinių mainų politika", kuri "plečiama ir šiandien", "palietė mus ir mūsų okupuotą kraštą". Vadinasi, ne viena Rusija čia aktyvi, bet ir Washingtonas. Du didieji taip susitarė, ir ką čia mes vabalėliai dar purkštajam, kaip drįstam State Departmentą mokyti!...

Washingtono ir Maskvos senovo ar dabar naujai audžiamo susitarimo galim tuo tarpu neliesti ir prie lietuviškų kolaborantų reikalo jo neįjungti, nes tiesą sakant jis yra gana skirtingų tikslų ir prigimties, kad nė nesujungiamas.

Nors vieną "autentiškų šaltinių" mėgėją prof. F. C. Barghoorną sovietai jautruputį pamokė, jog jam abu delnai vis dar praktavo išlipus iš lėktuvo Londone, bet Rusija dar neokupavo Amerikos ir jos 50 valstijų dar nepaverstė SSSR respublikom. Amerikos prezidentas ir keli milijonai konservatyvių D. Ps. dar nėra išbėgę ar emigravę į Australiją. Jie dar tuščiai iš ten nesigiria rezistencija prieš bolševizmą ir neveda kovos už USA išlaisvinimą. Amerikiniai egzilių pareigūnai ir sentimentalūs turistai iš Australijos dar nevyksta, išsirūpinę sovietų vizas, per Maskvą į Washingtoną. Jiem dar nedraudžiama, pasiekus savo sostinę, pavažiuoti ligi Chicagos at Omahos, o taip pat galima laisvai nuvykti ir į Racine, Wisc., aplankyti gimines ar tėvus, ir dar nėra reikalo dėl to ligotus senukus būtinai atgabenti į Washington, D.C., dviem trim dienom su dukteria ar sūnum turistu pasimatyti. Nors amerikiniai konservatyvūs emigrantai Australijoje jau apversti sovietų kompartijos literatūra, anglų kalba knygom, laikraščiais, žurnalais, filmais ir TV transliacijom su įrodinėjimais, kad USA nepriklausomybės niekada nebebus, bet jiem dar nedraudžiama ir Amerikoje leisti ir be cenzūros platinėti bet kokias knygas, skaityti bet kokio turinio paskaitas, turėti visokios rūšies ir visokių tikslų bei idėjų laisvas organizacijas. Dar nešaudomi ir nekariami tie patriotai, kurie išdūmė į miškus ir kalnus partizanais kovoti už USA išlaisvinimą nuo Kremliaus enkavedistų bato...

Šią paralelę būtų galima vesti tolyn be galo ir pagaliau prieiti prie tos dejonės, kurią išraudė mūsų buvęs D.P. Stropus. Kaip sovietinė spauda, kaip Amerikoje Bimbos-Mizaros "pažangieji" laikraščiai, taip ir K. Stropus savo rašinio pabaigoje užsimena apie dvasinį terorą, kurį konservatoriai ir reakcininkai vartoja prieš pažangiuosius ir

pasisakančius "už bendradarbiavimą su tėvyne". K. Stropus A. Vanagaičio įsteigtame laikraštyje tatau pasako tokiu graudžiu skundu: "Jeigu vienas kitas išdrįso pozityviau dėl to (bendradarbiavimo ir ryšių) pasisakyti, jie buvo pavadinti beveik savo tautos išdavikais ir kvislینگais". Argi "beveik", argi tik taip švelniai?

Kaip tokius kolaboracijos misionorius pavadintų amerikiečiai emigrantai Australijoje, jeigu viskas būtų jiems taip įvykę po sovietų okupacijos Amerikoje, kaip jau yra įvykę Lietuvos ir jos emigrantų "problematikoje" ir iš ko anksčiau suminėjau keletą eventualių variantų?

Amerikiečiai panašiom aplinkybėm tokius turbūt ne tik pavadintų išdavikais ir kvislینگais, bet atsižvelgiant į jų karštesnę temperamentą greičiausiai prisimintų kai kuriuos savo tautosakos pavyzdžius iš Wild West filmų. Bet kadangi jie šiuo atžvilgiu dar nieko panašaus nepergyveno, tai net tokie, kaip Alger Hiss, galėdavo kartais užimti labai aukštas vietas valdžioje. O dabar Amerikos konsulatams Maskvoje taikiam šauliui L.H. Oswaldui net paskolino \$435.00 kelienei po trijų metų viešnagės iš sovietinio rojaus su ruse žmona patogiai grįžti į namus, stropiškaiariant, į "reakcinguosius Pietus", kur jis ilgai nedelsdamas ir sukėlė "įtampą". -- Bet apie tai reikia tylėti, nes jei sakys, kad prezidento žudikas buvo iš Sov. Rusijos neseniai sugrįžęs komunistas, tai tu tapsi... "neapykantos skleidėku"!

Yra vienas ir visiškai paprastas būdas išvengti išdaviko ir kvislingo vardu, - tai nieko neatlikti nei veiksmams, nei žodžiu, kas į tą "naują" ir "išradinę" kelią vestų. Tai geriausias vaistas išsigydyti nuo naivaus kvislinginio "pažangumo" ir pasiilkti "konservatyvynėse" lietuvių tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės gynimo pozicijose. Geriau eiliniu kareivėliu kuko kuopos rikiuotėje čia, negu Liudo Geros "kapitono" laipsniu tenai.

Tuomet nereikės dejuoti ir nebus baisu net savo straipsnius tikra pavarde pasirašyti. Ir bus taip pat aišku, kad tokie, kaip Stropaus, straipsniai savo dvasia ir intencijom labiau tiko "Vilniai", "Laisvei" ar "Vienybei", o ne Antano Vanagaičio įsteigtam Margučiu.

HARTFORD

PABALTIEČIŲ KONCERTAS -- BALIUS

Pabaltiečių metinis koncertas balius įvyksta š.m. vasario 1 dieną, šeštadienį, Lietuvių Klube Hartforde.

Programoje šiais metais dalyvauja iš lietuvių Susan GRISKA, dramatinis sopranas, iš New Yorko. Prie pianino muzikė Eleonora Dvarionaitė-Miniukienė, latvių tenoras Albert Vecinš, iš New Yorko ir estu tautiniai šokiai. Šokiams gros Radionovo orkestras.

Pabaltiečių parengimai prastai turi didelę pasisekimą. Reikia tikėtis, kad bendrasis komitetas ir šiais metais dalyvių neapvils. Linkime sėkmės gražiam kaimyniškame bendradarbiavime.

J. PUZINAS

Peizažas (aliejus)

ANTANAS SMETONA

VIDURIO KELIO ŽMOGUS IR POLITIKAS

J. Jakštas

(3)

Naujas darbo laikas atsivėrė Smetonai 1904 m., kada atgauta spauda ir Vilniuje P. Vileišio rūpesčiu ir lėšomis imtas leisti pirmas laikraštis D. Lietuvoje -- Vilniaus Žinios. Tai buvo Demokratų laikraštis ir Smetona įėjo į jo redakcijos sambūrį. Kai po metų pradėtas leisti Lietuvos Ūkininkas, jis ir jį redagavo. Triūsiant redaktoriaus pareigose ir tuo pačiu metu Demokratų partijos eilėse, kilo 1905 m. revoliucija.

Ji, žinoma, pažadino politines aistras ir Vilniaus demokratuose. Revoliucija vienus žavėjo ir jie matė vykstančiuose streikuose, žudynėse ir plėšimuose gimstančios laisvės ženklus. Tai buvo revoliucijos entuziastai, revoliucionieriai. Kiti nelinko pritariti jos griaujamiems smurto veiksmais ir jie tikėjosi geresnio, laisvesnio rytojaus iš visuomeninio gyvenimo evoliucijos. Jiems rodėsi, kad revoliucijos aukos ir smurtas nereikalingas geresnei santvarkai atsiekti. Tuo būdu, prieš revoliucionierius kairiuosius stėjo dešinieji reformininkai ir Vilniaus demokratų būrelis ėmė skilti. Kartą susirinkime balsuojant persvarą gavo dešinieji, kurių eilėse buvo ir Smetona. Bet Vilniaus Žinios (vėliau virtusios Lietuvos Žiniomis) ir Lietuvos Ūkininkas pasiliko kairiųjų rankose.

Lietuvių demokratų skilimas dėl 1905 m. revoliucijos vertinimo rodė mūsų vadovaujančios visuomenės pasiskirstymą partijomis. Ėmė ryškėti du frontai: konservatyvūs katalikai, daugiau dvasiškų vadovaujamas, ir liberalinis pasauliečių. Jų tarpe mezgėsi idėjinė kova. Kad ta kova kenksminga bendriems tautiniams reikalams, kuriems dariniai tarnauti "Aušros" metu, pirmiausiai atjautė Smetona ir jo artimas bendradarbis J. Tumas-Vaižgantas, pakviestas dirbti į Vilniaus Žinias 1906 m. Idealistui Smetonai nepakenčiamas rodėsi skilimas tarp pasauliečių inteligentų ir dvasiškų ir jam rūpėjo jungti jie bendram kultūros ir politikos darbui. O jungti tegalima einant vidurio keliu ir nenukrypstant per daug nei į dešinę nei į kairę. Tuo būdu Smetona tarp dviejų srovių pasirinko tarpininko poziciją ir joje nenukrypdamas stovėjo

nuo pat 1907 m., tapęs naujai įkurto laikraščio "Vilties" redaktoriumi.

PER LAIKRAŠTĮ Į POLITIKĄ.

Kiekvienas Smetonos biografijos rašytojas turėtų pradėti pagal 1907 m. jo naujo gyvenimo tarpsnį (gal p. A. Merkelis tai ir bus padaręs). Tai metai, kada jis tapo didžiuoju publicistu viltininku ir vėliau kiek vairininku ir drauge visuomenininku. Šioje padėtyje jis triūsė per ištisus 7 metus. Būdamas nepamainomu Vilties ir Vairo redaktoriumi, prirašė daugybę straipsnių, kurie surinkti (dar ne visi) pripildo net 4 didelius toms. Straipsniai daugiau proginiai, tariant, iš gyvenimo aplinkybių kilę, kaip žurnalistiniai straipsniai, paprastai, tėra. Bet jie nėra įprasti reportažai; autorius ne tik dėsto įvairius dienos įvykius, bet juos svarsto, vertina. Kasdieninio gyvenimo reiškinuose jis mato kokias vedamąsias idėjas ir jas kelia aikštėn. Smetona pasirodo nebuvęs visiškai realistas. Ne, jis židrėjo į gyvenimą idealisto akimis ir iš idėjų jį vertino. Ir čia išsina aukštėn Smetona platonikas, kuriam klasiškos filosofijos idealizmas švietė ir dienos klausimams lukštenant. Teleista man bus pacituoti ištrauką vieno jo straipsnio su būdinga antrašte: "Tėvynėje apsigyventi idėja teprivers" (rašytas 1910). "Ne, žmogų idealas laiko, veda ir sutūri. Be jo niekas nesidaro. Be idealo žmogus yra tik materialinių sąlygų vergas: jis jį klauso, joms pasiduoda, jomis aiškina ir teisinga visą savo negalą. Yra kiekvieno sieloje nepaprastos ugnies kibirkštėlė, kuri šviečia kelią ateitin. Kai ji užges, tai priešais pasidarys tamsu, kad nieko praklėsnio nebeatys: tik vienos šaltos idealos -- ir nieko daugiau. Kas tuomet bepaliekia?" (II, 22). Panašaus idealizmo persunkti visi jo straipsniai.

Centrinė jam idėja yra tauta. Tauta Smetonai nėra vien bendruomenė etnografinė prasme: ji jam idėja, tariant, tautinė idėja. Net ir visoj žmonijoj jis linkęs matyti vien tautas, kai sako: "Pasaulis pasiskirstęs tautomis" (II, 99).

Tauta jam vienlytė bendruomenė ir jis nemato joje luominų ar, socialistiškai kalbant, klasinių priešingumų. Vienlytės tautos akivaizdoje nyksta jam ar neesminiu dalyku darosi kairumas ir dešinumas. Jie abu gali gyvuoti šalia kitas kito, jei iš Lietuvos sąlygų kilę. "Jei kairumas jaunosios Lietuvos atžala", -- kalba jis vienoje vietoje (II, 95), -- "ne iš svetur "naujų idėjų" nuskinta šakelė, negalinti prigyti mūsų krašte, tai negali būti nė klausimo: ar tu nedalyvauji kairiųjų sąjūdyje? (Čia kalbama apie studentų šėlpimą, kur tas klausimas jiems kai kieno buvo duodamas). Sveikas kūnas turi dešinę ir kairę ranką, taigi ir tautoje kairumas ir dešinumas lygias teises turi, jeigu mūsų dirvoje išaugę".

(bus daugiau)

VIZITUOJAME WARNER BROS. STUDIJA

Sakysite, kad jau keletas metų ten lankausi, tai koks čia dabar vizitavimas? Taip, jau devyni metai, kaip pirmą kartą ten įkeliu koją. Šis vizitas nebuvo studijai skirtas, bet susipažinimui su filmavimu bei aktoriais.

Svečias iš New Yorko su manimi. Tai Los Angeles beatostogaujas ir gyvai besidomintis studijomis ir filmomis M. Daubėnas. Jis pats tos srities žmogus. Baigęs dramos mokyklą ir dabar dėstąs vienoje dramos studijų New Yorke.

Warner Bros. Studija yra viena iš pasaulinio masto didžiųjų studijų. Čia filmai gaminami ir televizijai. Su šia studija ir mūsų garsioji Rūta Lee-Kilmonytė turi pasirašius sutartį. Teko patirti, kad studija patenkinta jos įnašu filmų pasauliui.

J. KARIBUTAS

Pati studija randasi tris mylios nuo pačio Hollywoodo. Joje dirba apie trys tūkstančiai žmonių, įskaitant ir filmų žvaigždes, rašytojus, muzikus, bei techninį personalą. Studija randasi kalnų papėdėje ir turi 120 hektarų žemės. Jei filmui reikia džunglių, čia galima jų rasti. Taip pat ir mokykla, gaisrinė, ligoninė, skaitykla, teatras, restoranas, kuris gali aptarnauti per tūkstančius į dieną. Taip pat ir krantuvė, kurioje gali pirtis nuo laikrodžio iki lėktuvo.

Patekome į senovės miestą. Jame didžiuliai vežimai su arkais, gatvės dulkinos ir šaligatviai iš lentų. Namukai seni su užrašais -- Salūnas, paštas, siū-

vykla ir t. t.

Toliau aplankėm ir vidines scenas. Iš jų pati aukščiausia yra 75-ųjų pėdų ir jos plotis 37,000 kv. pėdų. Kitos mažesnės, daugiau pritaikomos televizijos filmui. Vien technikam patalpos įvertintos \$7,000,000.

Vadovas įvedė į rūbinių kambarius. Čia galima matyti įvairiausių ir įvairiausio amžiaus kostiumų. Jei viską nuosekliai apžiūrėti, reikėtų sugaišti visą dieną. Mes skubame ir per vieną dieną norime viską pamatyti. Tad iš čia į paveikslų galeriją. Tikrai, kad galima taip pavadinti. Nors čia paveikslai ne parodai išstatyti, bet tam, kad reikalui esant lengvai būtų galima surasti reikiamąjį. Sukabinti, surikiuoti, nuo mažiausio iki didžiausio. Daugumoje reprodukcinių. Sekantis kambarys, geriau sakant, didžiulė salė, įvairiausių lempų. Kristalas labai jau žėrintis ir krentantis į akį didžiulis milžinas. Tai pastatoma lempa. Ji išsagstytą dideliais kristoliniais apkabais. Aukštis: 20 pėdų. Nepaprastai meniškai atrodanti ir kainuojanti \$100,000. Sunku net įsivaizduoti bei patikėti, kad seniena -- aišku, bet vis dėl to -- kaina aukštoka.

Vadovas vis aiškina įdomesnių paskirų daiktų vertę bei jų atsiradimo istoriją. Mūsų domėjimasis vidutinis. Ypatingai šiais šviesų objektais. Jis nuveda mus į aktorių kambarį, kuriame tarpe kitų randame ir Kilmonytės nuotrauką. Jie visi labai gražiai įremini ir išdėstyti pagal svarbumą ir iškilumą. Čia jų gana daug, ne tik šiame kambarielyje, bet ir kitur: koridoriuose prieėjimo į studiją ir paskiruose aktorių kambariuose. Reklamai? O kam gi daugiau!

Pati studija įsikūrusi 1906 metais. Ją įkūrė broliai Harry ir Albert Warners. Pradžiai buvusi labai sunki ir kartais visai katastrofiška. Jų pirmasis filmas suktas Hollywoodo, buvo "My Four Years in Germany". Tas filmas buvęs vienas iš didesnių ir ėmęs gana daug laiko. Baigtas tik 1918 m. 1926 m. vienas iš geresnių filmų "Don Juan", jau buvęs su muzika ir trumpu įkalbėjimu. Taip metai po metų

Lietuviai su kino aktorium Jack Elam Hollywoodo studijoje, iš kairės: Juozas Kaributas, Jack Elam ir M. Daubėnas.

vis tobulėta ir išsilaikyta iki šių dienų.

Pagaliau užsukome, kur aktoriai prie filmo praktikuoja. Įžengus sulaikė raudonos šviesos signalas. Ženklas, kad nejudėti iš vietos, nekalbėti. Darbas eina! Tai truko neilgai. Mes vėl žingsniavome įrengtos scenos link. Sukamas filmas "Mr. Houston". Trys senukai prie baro ir prie jų garsusis akt. Jack Elam, vaidinąs šerifą. Iš šono žiūrint, rodos menkas momentas, bet reikėjo laukti visą valandą, kol, dešimtimis kartų kartojamas, buvo įveiktas.

Režisierius jau iš ankščiaupatįstamas. Jis suveda ir su Jack Elam, -- supažindina. Jis žvairai žiūri ir atrodo iš pirmo žvilgsnio labai nesimpatiškas, bet kada persimeti po sakinį, gauni visai kitokį vaizdą.

-- Ir abu lietuviai -- klausia jis mus. Kaip gi čia iš Lietuvos alėjote atsirasti? Juk kiek man žinoma...

-- Jums yra žinoma, kad iš ten vizų dabar neduoda? Juokais užklausa. Ir pridėjau, kad taip, tai teisybė.

-- Neteko man už geležinės uždangos lankytis -- tęsia jis, bet iš tų kurie ten buvo įkėlę koją, supratau -- nėra lengva, ir iš viso ten kitas pasaulis.

-- Mes iš ten jau dvidešimt metų. Nuvykti ir pamatyti kas ten darosi, nėra galimybių.

M. Daubėnas pasisako, kad iš New Yorko. Primena, kad jis taip pat iš tos pačios srities duoną pelnosi. Jis susidomėjęs parodo noro daugiau pasikalbėti, bet darbas lieka darbu, ir rež. piršto mostelėjimu jį nuo mūsų nuprašo.

Kiek paūkurtavę apleidome patalpą, kurioje gimsta naujas filmas -- televizijai.

Philadelphijos lituanistinės mokyklos tradicinis vakaras

Sausio 11 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje įvyko LB Šeštadieninės Mokyklos tradicinis kalėdinis vakaras. Susirinkusius pasveikinus, mokyklos vedėja G. Maciūnienė vakaro programos pranešinėjimą pavedė VII skyr. mokiniai A. Šalčiūnaitė. Buvo suvaidintas mokyklos V. Muraškos parengtas vaizdelis "Kalėdų sapnas". Scenoje pačių mažųjų mokinių (4-6 metų) grupelė drauge su nuometuota Motina (VII skyr. mokinė D. Vaškelytė) papuošė eglutę ir, beklausydami motinos pasakos apie nuostabiąją Kalėdų Senelio šalį, sumigo. Prožektoriaus nušvitus, išbėgo 6 auksasparniai angelukai (G. Avižonytė, D. Bakanaitė, R. Baraitė, D.

Juzaitytė, D. Stankutė ir Z. Štarkaitė) ir, Griego "Anitros šokio" garsams palydint, grakščiai pašoko. Po to, scenon nykštuko (R. Mėlniko) lydimas atvyko žilabarzdžio Kalėdų Senelis (VIII skyr. mokinys Vyt. Maciūnas).

Atskuba gražiai pasipuošę Meitai -- visi dvylika mėnesių (A. Maciūnas, R. Ardytė, Vrg. Vojertas, D. Ostrauskas, D. Juzaitytė, G. Avižonytė, D. Bakanaitė, M. Klausas, A. Kananavičiūtė, Z. Štarkaitė, R. Milaitė ir P. Vaškys), kurie pasakė kiekvieną mėnesį ir metų laikus apibūdinančius eilėraštukus, visi drauge pašoko ratelį, linksmai dainuodami "Mes dvylika keleivių".

(Nukelta į 6 psl.)

Kalėdinis vaidinimas Philadelphijos lituanistinės mokyklos. Mokytojas V. Muraška paruošė vaizdelį "Kalėdų sapnas". Senelio rolę išpildė mokinys Vyt. Maciūnas. V. Gruzdžio nuotrauka

Philadelphijos lituanistinės mokyklos mokinių choras, diriguojamas L. Kaulinio, sausio 11 d. mokyklos vakare. V. Gruzdžio nuotrauka

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,

sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Malonių metu... Kiekvienu metu... lėkštė skanių spaghetti ir šalta bonka Stroh's alaus. Ragauk, kad patirtum, ką ant ugnies darymas teikia alaus skoniui. Tai lengvesnis alus... suteikiąs malonumą prie gero maisto. Aptarnauk save švelnesniu ir gaivinančiu Stroh's, alumi, kuris vienintelis Amerikoje darytas ugnimi.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

PREMIUM QUALITY ALWAYS...POPULAR PRICES EVERYWHERE

Clevelando lietuvių skautų Pilėnų tunto vadija su naujai išrinktu tėvų komitetu. Sėdi iš kairės komiteto nariai: J. Pažemis, Puškoraitė, Nagevičienė ir Korsakas. Stovi Pilėnų vadija: V. Civinskis, A. Muliolis, V. Staškevičius, G. Juškėnas, P. Karalius ir turt. V. Jokubaitis.

V. Bacevičiaus nuotrauka

PHILADELPHIA

(Atkelta iš 5 psl.)

Tada ir scenoje buvę mažiukai (Aleks. ir Andr. Dantos, V. Bakanas, R. Ardytė, D. Puzinaitė, V. Ramūnaitė, A. Šalčiūnas ir V. Starkaitė), kuriuos programai parengė mokytojai, St. Kananičienė ir darželio mokytoja L. Bakanaitė, Senelio paraginanti pasakė po eilėraščių, padainavo ir pašoko. Apdovanojęs vaikučius ir priminęs, kad visada būtų gerais lietuviukais ir neužmirštų savo tėvų kalbos, Senelis išskelbė, o sugrįžusi Motina rado vaikus tebe miegančius. Vaidinimo metu iš užkulio kartkartėmis tarė paaiškinimo žodį "Mintis" (VII skyr. mokinys R. Juzaitis). Artistų kostiumus parengė G. Maciūnienė, talkinant J. Vaškei. Pertraukos metu K. Ramanauskas, A. Jasinkas, Vyt. Volertas ir R. Milaitis padėklamavo, o D. Vaškelytė paskambino. Mokių choras maloniai visus nustebino, sklandžiai sugiedodamas "Gul šiandieną" ir tikrai tem. peramtingai padainuodamas ke-

lias dainas. Tai didelis Philadelphia Tautinio Meno Ansamblio vadovo L. Kaulinio, kuris nuo šių metų metų sutiko būti mokyklos dainavimo mokytoju, nuopelnas. Pabaigai mažesnieji ir didesnieji mokiniai, L. Bendžiūtis išmokyti (ji parengė ir kitus programos šokių), žvaliai ir vikriai pašoko po porą tautinių šokių. R. Juzaitiui akordeonu pritariant.

Mokiniai ir visi vakaran atsilankę vaikai gavo Mokyklos Tėvų Komiteto parūpintas dovanėles. Publikos buvo gausiai susi-

rinkę. Po programos pasiūlyta ir pasivaikšinti. Laimėjimams buvo išstatyti daiktai: R. Viešulio paveikslas, kurį daiktininkas padovanojo mokyklai, Vakarų proga A. Jonys mokyklai padovanojo (jau nebe pirmą kartą) dailių staliuką su kėdutėmis. Vakarą rengiant, daug rūpesčio ir darbo įdėjo Mokyklos Tėvų Komitetas, kurį šiais metais sudarė P. Vaškei (pirm.) D. Ostrauskienė ir B. Volertienė.

Svetys

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes apdovanojame Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite gerą prekę pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

MAY'S BASEMENTS

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARKTOWN
SOUTHGATE

NAUDOKIT EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS VISOSE 4 MAY CO KRAUTUVĖSE!

IŠPARDAVIMAS!

10.000 VIENETŲ IŠ

PASAULIO GERIAUSIŲ GAMYKLŲ!

Geriausios medvilnės vyrams

APATINIAI BALTINIAI

- buksvinės ir užtraukiamos kelnaitės
- austos medvilnės trumpos kelnaitės
- žemomis apykaklėmis T marškiniai
- austomis medvilnės apykaklėmis atletų marškiniai

8 \$ 4
už

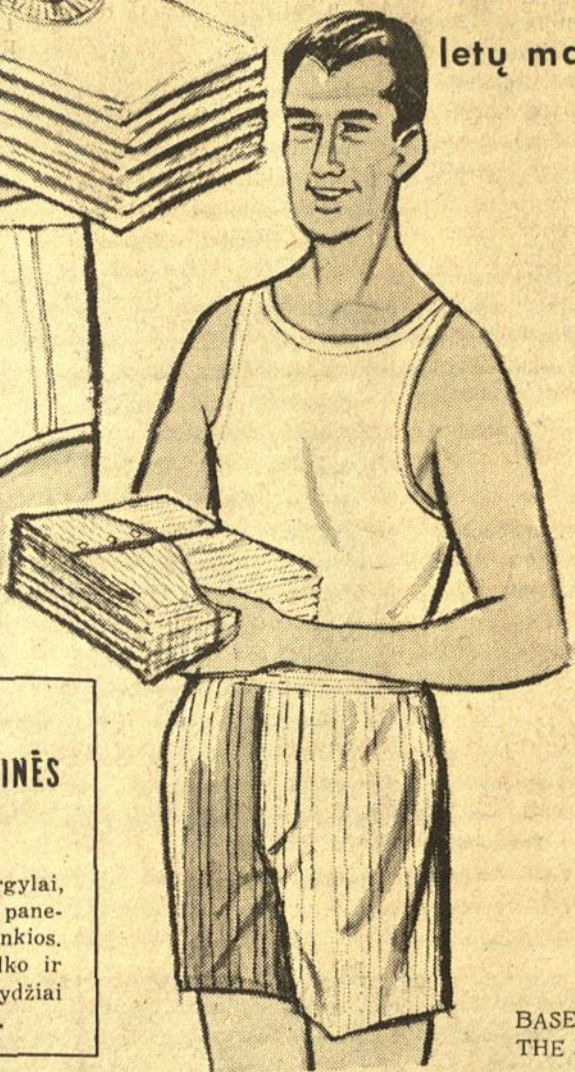
100% PLAUNAMOS MEDVILNĖS
AUKŠTESNĖS KAINOMIS
JEI BE TRŪKUMŲ

Buksvinės ir užtraukiamos kelnaitės. Sanforizuotos medvilnės medžiagos. Elastinė, šilimai atspari juosta. Lygių, įvairių spalvų, baltos, su mažais trūkumais, 30 iki 42. Trumpos kelnaitės, lygių medvilnės audinių, su sustiprintu priekiu, šilimai atspari, elastinė medvilnės juosta. Maži trūkumai, S, M, L, XL. T-marškiniai, sustiprinta, pritaikoma apykaklė, rankovės, maži trūkumai, S, M, L, XL. Atletų marškiniai, briaunos stiliuje, 100% medvilnės audinių, platūs, su patogiomis pečių juostomis. Juosta apykaklei, maži trūkumai, S, M, L, XL.

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS DEPARTMENT,
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

VYRAMS 49¢ IKI 69¢
JEI BE TRŪKUMŲ KOJINĖS
29¢ pora

Šukuotos medvilnės argylai, mercerizuotos medvilnės, panelinės, tamprus nylonas, sunkios. Orlono, acrylico, dirbt. šilko ir nylonas. Daugelio spalvų, dydžiai nuo 10 iki 13 toje grupėje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* KUN. B. IVANAUSKAS, Šv. Jurgio parapijos klebonas, atsiuntė Dirvai paremti 10 dol. auką.

Judrus, aktyvus ir lietuvių visuomenės mėgiamas klebonas ruošiasi atšvęsti savo kunigystės 25 metų sukaktį. Jo garbei banketas įvyks gegužės 3 d., 5 val. p. p. Šv. Jurgio parapijos salėje.

SLA 14 KUOPA MINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ

SLA 14 Kuopa minės Lietuvos Valstybinę šventę -- Vasario šešioliką. Tautos ir valstybės šventei skiriamas Kuopos narių nepaprastas susirinkimas, kuris įvyks vasario 4 d., Lietuvių Salės svetainėje. Susirinkimo pradžioje 7:00 -- 8:30 valandą įvyks metinis kuopos narių susirinkimas, kurio metu bus patiekta kuopos veiklos metinė apyskaita ir aptariami kiti reikalai. 8:00 - 11:00 val. įvyks Tautos šventės minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakys Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos narys Dr. inž. Algirdas Nasvytis, meninio žodžio ir muzikos trumpą programą atliks kuopos nariai -- jaunieji menininkai. Programa bus trumpa. Po programos įvyks kuklios vaišės.

Į šį kuopos narių nepaprastą susirinkimą kviečiami atvykti visi nariai. Pobūvį kviečiami nariai su šeimomis, kitų Clevelande veikiančių SLA kuopų nariai ir mūsų susivienijimui palankaus nusiteikimo bičiuliai. Prašoma įsidėmėti, kad kuopos narių susirinkimas įvyks 7:00 - 8:30 val. kurin kviečiami tik nariai, o pobūvio laikas 8:30 - 11:00 val. kurin kviečiami nariai su šeimomis bei svečiai. Šią priminimą prašoma įsidėmėti.

Tėvų komiteto vardu dr. A. Butkus padėkojo solistams ir akompaniatoriui už taip puikų koncertą. Nuotraukoje iš kairės: solistė N. Linkevičiūtė, muzikas A. Kučiūnas ir dr. A. Butkus. J. Carlos nuotrauka

PASIDIDŽIAVIMO VERTAS KONCERTAS

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Tėvų Komitetas užsitaravo Clevelando visuomenės pagyrimo, kad, įvairių minėjimų ir balių įsismaginusių audro, nepabijoję surengti aukšto meninio lygio koncertą, palikę gražių įspūdžių ir atsilankiusiems pilną moralinę satisfakciją.

Nerijos Linkevičiūtės ir Stasio Baro koncertas, įvykęs sausio 25 d. Naujosios Parapijos salėje, sutraukė gausiai lietuvių visuomenės, šiltai priėmusios kiekvieną solistų dainą. Po kiekvienos dainos solistai po kelis kartus turėjo grįžti scenon plojimams nesiliaujant.

Neperkrovę programos solistai, išpildę ją be pertaukos, galėjo ir turėjo atsidėkoti svečiams padainavę po vieną dainą bisui.

Koncerto pabaigoje solistai buvo apdovanoti gėlėmis ir dovanėlėmis ir trumpu tėvų komiteto dr. A. Butkaus padėkos žodžiu. Šia proga tenka pastebėti retas mūsų publikoje reiškinys. Giliu įsijautimu sekamos solistų dainos susilaukė aplodismentų tik paskutiniam pianino garsui išnykus aukštuose salės skliautuose. Paprastai gi, per ankstyvas vieno kito "entuziasto" pasikarščiaimas užgniauždavo akompanatoriaus pastangas tyloje ir rimtyje užbaigti lydimosios muzikos finalą. Tai džiugus mūsų publikos

Solistai N. Linkevičiūtė ir St. Baras dainuoja koncerto metu. Prie pianino muz. A. Kučiūnas.

Naujosios parapijos salė buvo pripildyta žiūrovais, atėjusių pasiklausyti solistų Linkevičiūtės ir Baro. Koncertą ruošė šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komitetas. J. Carlos nuotraukos

Chicagos

ANTRASIS KAIMAS

Jaunų žmonių naujos minties satyrų

VAIDINIMAS Vasario 1 d. 7:30 val. vak.

šv. Jurgio parapijos salėje

ŠEIMININKAI: Putnamo Vienuolyno Senelių Namams Remti Komitetas. SVEČIAI: Teatrą mėgstanti Clevelando lietuvių visuomenė.

Kvietimai gaunami Dirvoje, V. Rociūno "Spaudos kioske", p. Astrausko "Baltic" krautuvėje, B. Gaidžiūno "Patria" krautuvėje ir spektaklio dieną prie įėjimo.

Kvietimų auka nuo 2.50 iki 1.50 suaugusiems ir 1.00 vaikams ir moksleiviams.

PO VAIDINIMO BUS ŠOKIAI IR BUFETAS.

kultūringumo reikškinys.

Ne menką disonansą įnešė tokio lygio koncertui pagailėjimas išsineuotu tinkamą pianiną. Tą viešai pastebėjo ir dirigentas muz. A. Kučiūnas, iš seno ir koncertams netinkamo pianino pasistengęs išgauti tai, kas tose sąlygose ir prityrusio palydovo gabumais įmanoma.

Koncertui St. Baras buvo pasirinkęs 3 lietuvių kompozitorių (Šimkaus ir Tallat-Kelpšos) dainas ir 4 pasaulinių kompozitorių kūrinius (Chopin, Leoncavallo, Puccini), o N. Linkevičiūtė, padainavusi po dainą iš Budriūno ir Banaičio kūrybos, toliau žavėjo Bohm'o, Leharo ir dviem Puccini operų arijom (Tosca ir M-me Butterfly). Pabaigai abu solistai pristatė duetą iš Verdi Aidos trečiojo veiksmo.

Nepretenduojant į recenzento aukštybes, tenka pažymėti faktas, kuriame St. Baras išskyla virš mėgėjiško lygio į tikrojo operos solisto skalę. Lengvai panaudojęs balsinį muzikalumą lietuvių kompozitorių dainoms, visu savo stipraus tenoro grožiu jis reikšiasi operų arijose. Ypatinai Aidos duete St. Baras jautėsi "kaip namie". Ir ištikrųjų, St. Baras jau nereikalingas "pristatymo". Tai mūsų aukštosios klasės meno pažiba.

Nerija Linkevičiūtė, savo laiku dalyvavusi Dirvos jaunimui ruošiamame konkurse, patiekė malonią staigmeną ne vien stilinga išore, bet labiausia balsine kultūra, kurią ji meistriškai naudojo, kartu įrodant nebetoliese glūdinčius balsinius perliukus, kuriems išskelti ir parodyti yra daug gražių vilčių.

Nerijos Linkevičiūtės savimi pasitikėjimas iškilio pasirinkus tokia visiems žinomą ir labai populiarią melodiją, kaip Vilija iš Leharo Linksomosios Našlės. Tą melodiją ji įterpė į tokį muzikalių niuansų vainiką, iškart patraukusį publikos dėmesį ne į pačią melodiją, kiek į solistės muzikalinį balso apvaldymą, kultūringą kiekvienos gaidos interpretaciją.

Prieš koncertą daugelis tvirtino N. Linkevičiūtę turinčią "stiprų balsą". Ką tai iš tikrųjų reikštų muzikinėje kalboje, sunku pasakyti. Po koncerto galima tik tiek pastebėti, kad tas "stiprumas" negalima kitaip interpretuoti, kaip stiprų muzikalinį išsilaikymą, balsinės medžiagos dailiame apipavidalinime, ne forsavime, o išgavime labai svarių perėjimų ir stebėtinu prisitaikymu rizikingoms arijų "prarajoms", kurių dažnai

išsigąsta prityrusios garsenybės.

N. Linkevičiūtės jaunatvė ir jau atsieltas lygis yra daug žadęs jos karjerai ir lietuvių visuomenės pasididžiavimui. J. Pmš.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS KONCERTO METU Naujosios Parapijos rūbinėje liko 2 skrybėlės. Jų pasigedusieji gali kreiptis pas p. Ignatavičių 18102 Neff Rd. tel.: 531-2446 arba pas Dr. A. Butky, 1028 Helmsdale Rd., tel.: 761-8367.

ISNUOMOJAMAS gražus kambarys su garažu arba vieta mašinai pastatyti. Arti susisiekimo. Kreiptis telef. 541-7485.

PROGA INVESTAVIMUI Dviguba krautuvė - 7 kambarių butas apsigyventi — prie St. Clair Avenue. Gerai einas biznis, veikia jau 30 metų. Galima pirkti pastatą ir biznį ar vien tik pastatą atskirai.

Neatmetamas joks rimtas pasiūlymas. Teirautis tel.: EN 1-9605.

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

East Cleveland
2 šeimų, 5-5, rūšys po visu namu, 2 garso pečiai, 2 garažai, palikimas, prašo \$16,900. Duokit pasiūlymą!

Šv. Jurgio parapijoje
1 šeimos, 3 miegamųjų, 1½ vonios, garso - karšto vandens šildymas. Geras rūšys. Sklypas 10 x 175. Kaina 11,300 dolerių.

2-jų šeimų, 5-5. Rūšys po visu namu, 2 geri garso pečiai. E. 71 gt. arčiau St. Clair. \$11,700.

3 šeimų, 3-3-5, 2 nauji garažai. Gerame stovyje. Mėnesinės pajamos \$170. Prašo \$12,500.

Investavimui
Geras, mūrinis pastatas su 2 krautuvėmis ir 3 butais ir šalia dar 2 kraut. Puikiam stovyje. Apie \$5,000 įmokėti. Kaina \$37,900.

6 šeimų mūrinis, 563 dol. pajamų nuomomis per mėnesį. Kaina 27,500 dolerių.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* Ohio Gydytojų Draugijos Valdybą 1964 m. pasiskirstė pareigomis sekančiai: Dr. M. Vaitėnas -- pirmininkas, Dr. A. Baltrukėnas -- vicepirmininkas, Dr. A. Martus -- sekretorius, Dr. A. Matulionis -- išdėstytas, Dr. J. Balčiūnas -- Vald. narys.

* LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS anglų kalba leidžiamas žurnalas Lituanus skiriamas ne vien tik amerikiečiams, bet sklinda po visą platųjį pasaulį. To žurnalo turiniu rodo susidomėjimą angliškai kalbą Indijos studentai, Korėjos bibliotekų lankytojai ir Filipinų respublikos studentija.

Lituanus redakcijoje gauti atsiliepimai rodo, kad žurnalas ne tik "palieka ilgalaikį įspūdį skaitytojui", kaip rašo Manilos St. Scholastikos kolegijos bibliotekininkė seselė Maria Clemens, OSA, bet kartu skatina pagalbos ir užuojautos jausmus tautai, kuri ne vien čia turi sukelti specialų susidomėjimą.

LIETUVIŲ DIENA

Šiometinė Kanados Lietuvių Diena yra sujungiamą kartu su Kanados jaunimo diena. Šios iškilmės bus Hamiltone spalio 10-11 d. Kanados padėkos dienos savaitgalį.

DETROIT

ATVYKSTA CLEVELANDO MENO SAMBŪRIS

Clevelando Meno Sambūris atvyksta Detroitan ir išpildo meno programą rengiamame š. m. vasario mėn. 8 d. 7 val. 30 min., Lietuvių Namuose 3009 Tillman St. Užgavėnių Vakare.

Sambūrys atvyksta šios sudėties: Nora Braziulienė -- sopranas, Vacys Jurgelis -- tenoras, Julius Kazėnas -- bosas, Genovaitė Karsokienė -- pianistė, Zigmąs Peckus -- monologistas ir deklamatorius, Milda ir Rūta Jokubaitytės -- šokėjos ir deklamatorės.

Sambūriui vadovauja Vytautas Braziulis.

Programoje: solo, duetas, trio, piano, dainos, šokiai ir deklamacijos. Veiks turtingas, birutinių vedamas bufetas su užgavėnių blynais ir šūpiniais. Atvykusios vakarą 3 domiausias kaukės bus premijuotos ir gaus dovanas.

Šokiams gros V. Petrausko

vadovaujamas orkestras "Atžalynas".

Vakara rengia Birutininės, L. K. Kurėjai-Savanoriai, L. K. Vet. S-ga, "Ramovė" Detroito skyrius ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje 352 kp.

Įėjimas: \$3, 2 ir 1 (studentams) Sambūrys yra pažadėjęs giedoti pamaldų metu 10 val. 30 min. vasario mėn. 9 d. šv. Antano bažnyčioje.

A. Grinius

BALETAS DETROITE

Detroito Šaulių Kuopa, vadovaujama Jono Petrulionio, visuomenei ruošia įdomų ir vertingą Velbasio mokinių baletu studijos pasirodymą vasario mėn. 1 d. 7 val. vak. Lietuvių namuose, 3009 Tillman. Tenka pasidžiaugti, kad šauliai pasireiškia veiklumu ir stengiasi ką nors naujo duoti visuomenei, o ypač jaunimui. Štai, kad ir penkmečio sukakties proga buvo suruošta gana įdomi ir reta paroda, kuri praėjo su pasisekimu ir visuomenės susidomėjimu. Parodą aplankė ir mūsų jaunimas, arčiau susipažinęs su mūsų istorija ir kultūriniais laimėjimais. Šį kartą norima duoti vieną iš populiariausių baletu studijų pasirodymą.

Šokių įvairumas ir įgera muzika kalba už gerą programą. Čia paminėsiu tik būdingesnius

Chicagoje suruoštame Dirvos vyr. redaktoriaus J. Čiuberčio 50 metų amžiaus sukakties pagerbime AL. Silūnas ir J. Jurkūnienė iškia sukaktuvinkui originalią ir stilingą rankų darbo dovaną. Kairėje sėdi dr. Step. Biežis. Dešinėje R. Čiuberkienė.

šokius ir muziką. Štai, kad ir "Čigonai" muzika G. Verdi, "Turkų šokis" muz. Mozart, "Šokis su kaspinu" muz. Schubert'o, "Katinas ir katytė" muz. Čaikovskio, "Žibuoklių šokis" muz. Kalvaičio ir keletas kitų.

Primenama, kad bilietai suaugusiems po tris ir po du dolerius, gi vaikams 1 dol. Vaikai gali sėdėti su savo tėvais pagal tėvų nusipirktus bilietus. Moks-

leiviams ir jaunimui balkone 1 dol.

Po programos bus šokiai ir bufetas. Šokiams gros visiems gerai žinomas Petrausko "Atžalynas".

Visi prašomi pasinaudoti reta proga, o ypač studijuoją šokius ir šiaip šokių mėgėjai. Tėvai prašomi atsivežti mokyklinio amžiaus vaikus, nes ir jiems daug šokių yra pritaikytų.

St. Sižys

Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos Chicagoje, iš "Kalėdų scenos vaizdelio", viena vaidinimų grupė. Iš kairės: Jolita Paškutė, Rasutė Žiupsnytė -- žvaigždutės, Sauliukas E. Kirkus, Linas Mastis, Gytis Petkus -- nykštukai, Aloyzas Pakalniškis, Rolandas Paškus, Saulius Petkus -- kiškučiai, Ilna Marcinkutė, Laura Jurkšaitė -- angelai ir Irena Markonytė, Kazys Martinkus -- lietuviai mokiniai.

V. Noreikos nuotrauka

SUKAKTUVINIS KRISTIJONO DONELAIČIO VAKARAS

Lietuvių pasaulietinės poezijos pradininko Kristijono Donelaičio gimimo 250 metų sukaktis paminėti Pedagoginės Lituanistikos Institutas Chicagoje ruošia sukaktuvinį Donelaičio vakarą, kuris bus š. m. gegužės 9 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Pagrindinę sceninės programos dalį sudarys Donelaičio "Metų" ištraukos, "Žiemos rūpesčių" skaitymas. Programą atliks Instituto studentai, atitinkamų dėstytojų bei talkininkų padedami.

Be sceninės programos, tai sukačiai atžymėti ruošiamas Donelaičio rankraščių bei jo raštų paroda ir projektuojamas sukaktuvinis leidinys. Pagrindinį šio leidinio turinį sudarys pirmieji Donelaičio kūriniai, t. y. visos (6) ligi šiol žinomos jo pasakėčios. Be vienos kitos, šios pasakėčios nei mokyklai, nei apskritai Donelaičio kūryba besidomintiems šiuo metu yra visiškai nebeįdomi. O šalia garbiųjų "Metų" neturėjimas tų pasakėčių sudaro stambią spragą ne tik literatūroje bet ir lietuviškojo švietimo srityje.

POSĖDŽIAVO ŠAULIŲ CENTRO VALDYBA

Šaulių CV posėdis įvyko sausio m. 19 d. Jaunimo Centre. Dalyvavo: CV pirm. J. Giedrikas, V. Skirmuntas, P. Petušaitis, prof. J. Šimoliūnas, Alf. Valatkaitis, Vl. Išganaitis, A. Gintneris, kun. J. Borevičius, maj. Ambroziejus, jūrų šaulių kuopos pirm. M. Maksvytis, ku-

Pagerbime Dirvos vyr. redaktorių J. Čiuberkių turėjo progos išsikalbėti su chigagiečiais aktualiais visuomeniniais ir Dirvos reikalais. Nuotraukoje pokalbio metu su Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos nariais. Iš kairės: M. Šimkus, St. Virpša, R. Stakauskas, J. Čiuberkis ir V. Mažeika.

V. A. Račkausko nuotraukos

ris pristatė jūros šaulių uniformos projektą. CV jį užgriant ir patvirtinant. Iki šaulių suvažiavimo turi būti peržiūrėta ir nustatyta nauja šauliams uniforma. Tam reikalui išrinkta nauja komisija: A. Valatkaitis, Vl. Išganaitis ir M. Maksvytis. Uniforma turi būti patraukli, graži praktiška, pigi ir vienoda visai Amerikai ir Kanadai.

Sąjungos pirm. J. Giedrikas padarė metinį darbo veiklos pra-

nešimą. Plačiau buvo pakalbėta sąjungos 45 m. ir tremtyje 10 m. leidinio reikalu.

Nutarta tokią leidinį būtinai išleisti iki suvažiavimo. Jisai apimtų ne šaulių Sąjungos istoriją, bet būtų sudarytas iš pavienių šaulių atsiminimų surinktos medžiagos. Knyga būtų apie 400 puslapių su daugeliu nuotraukų. Nutarta rinkti prenumeratorių: mecenatų, varbės ir pap-

rastų, kurių pavardės bus atspausdintos knygoje. Jau yra gauta tam tikslui aukų apie \$500.00. Vienas asmuo pažadėjo duoti \$150.00. Jūrų šauliai, Wisconsin kuopa, prof. V. A. Mantautas ir kiti savo dukles jau prisuntė. Ta proga, š. P. Petrušaitis, paskyrė savo auką \$50.00.

Vl. Putvio monografija bus 500 psl. Ją taip pat nutarta išleisti CV surinktomis lėšomis.

Antanas Gintneris

CHICAGO

* L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje š. m. vasario 8 d. ruošia tradicinį Užgavėnių blynų balių B. Pakšto svetainėje, 2801 W. 38th St.

Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais ir užgavėnių blynais. Šokiams gros B. Pakšto orkestras. Pradžiai 8 val. vakare.

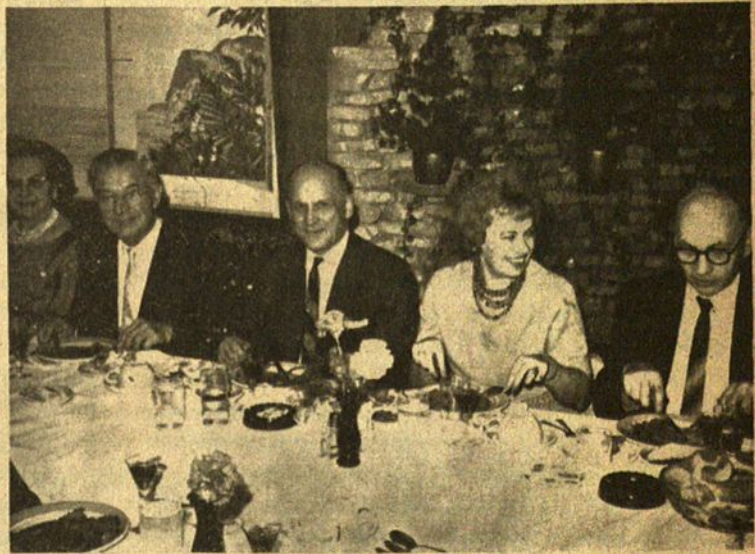
Vietas prašome iš anksto rezervuoti pas Aleksą Silūną — 6839 S. Rockwell Ave., tel. PR 8-0149 nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Įėjimas su vakariene \$4, studentams — \$3.

L.S.T. Korp! Neo Lithuania ir L.T.Akad. Sambūrio valdybos kviečia visus savonarius su jų draugais ir bičiuliais atsilankyti į šį Užgavėnių blynų balių.

J. Čiuberkis dėkoja Mutual Federal Savings banko prezidentui Jonui Kazanauskui už sveikinimą. Prie stalo iš kairės sėdi: R. Čiuberkienė, M. Valiukėnas ir A. Kalvaitis.

Pagerbimo vakarieneje prie stalo sėdi iš kairės: Ona ir dr. Steponas Biežiai, J. ir R. Čiuberčiai ir M. Valiukėnas.

Chicago Skautų Kaziuko Mugei, kuri įvyks kovo mėn. 1 d. Jaunimo Centre, nepaprastai rūpestingai ir atsidėjus ruošiamasi. Lituanikos tunto tuntininko Kazio Cijūnėlio namuose vyksta kruopštus ir savanoriškas darbas. Čia, vakarais, susirenka skautai, skautų vadai ir remėjai dirbti Kaziuko Mugei dailius eksponatus. Reikia tikėtis, kad Chicago lietuviai gausiai Mugei aplankys ir atidare savo jautrias širdis, atidarys ir savo sandarias pinigines ir Mugeje išstatytus lietuviškus gaminius išpirks. Skautai už gautus pinigus bus ne tik dėkingi, bet galės sulopyti skylėmis besišypsančias stovyklavimo palapines. Nuotraukoje Tuntininkas Cijūnėlis kuria lietuviškus kryžius.

V. Reivyčio nuotrauka